

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
45

SAMEN TALENT ONTWIKKELEN

Kwaliteit & Performance Programma (2)

Review bij Cambuur, PEC Zwolle
en AZ

'Experts leggen hetgeen je doet
op topniveau langs meetlat'

Rinus

De online assistent-trainer
Favoriete trainingsvorm

René van Baren over opleiding HO A, B en C

'Verenigingsproces is essentieel'
'Voor elk Hoofd Opleiding heeft
de KNVB een passende opleiding'

Review bij Cambuur, PEC Zwolle en AZ

Kwaliteit & Performance Programma (2)

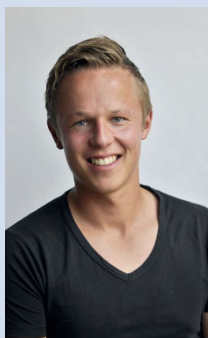
In de vorige editie van De Voetbaltrainer kon u lezen over het Kwaliteit & Performance Programma dat de KNVB in samenwerking met NMC Bright aanbiedt aan BVO's en amateurverenigingen. In die aflevering kwam met name de audit, de beoordeling aan de hand van kwaliteitseisen afhankelijk van het ambitieniveau van de organisatie, aan de orde. Onderstaand gaan we verder met de review. We spreken met achtereenvolgens Elwin van Keulen (SC Cambuur), Bert Ebbens (PEC Zwolle) en Marijn Beuker (AZ).

Wat is de review?

De audit beoordeelt de vereniging in hoeverre de jeugdopleiding voldoet aan de minimale kwaliteitseisen op lokaal, regionaal, nationaal of internationaal niveau. De review focust daarna op de inhoud en de praktijk van de jeugdopleiding. Een review biedt verenigingen de kans om met een groep experts hun opleidingsprogramma door te lichten en punten te signaleren voor verbetering. Tijdens de review staan drie onderwerpen uit het kwaliteitskader centraal: talentherkenning en -identificatie, talentontwikkeling en leerklimaat. Binnen deze onderwerpen is het mogelijk om in te zoomen op specifieke thema's. De groep experts (ook wel reviewpanel genoemd) bestaat uit drie of vier personen en wordt (afhankelijk van de te bespreken thema's) samengesteld uit een voetbaldeskundige van een BVO, een technisch specialist van de KNVB aangevuld met een vakspecialist of

deskundige op een relevant deelgebied (bijvoorbeeld onderwijs, pedagogiek, didactiek, organisatie, communicatie en marketing). In alle gevallen zal het proces worden begeleid door een onafhankelijke adviseur van NMC Bright. De samenstelling van het externe team wordt in onderling overleg met de vereniging vastgesteld.

SC Cambuur Regionale Jeugdopleiding Elwin van Keulen TJC en trainer Onder 13

'Ik zou wel elke maand een review willen hebben'
Elwin van Keulen: 'Tot twee seizoenen geleden bestond er een gecombineerde jeugdopleiding tussen FC Groningen

en SC Cambuur. In die periode heb ik het K&P-programma al leren kennen. Het was, toen Cambuur de jeugdopleiding verzelfstandigde, een logische keuze om ook uitgebreid in te zetten op het model omdat het je daadwerkelijk helpt je voetbalorganisatie te verbeteren. Toen Cambuur zelf van start ging, hebben we ook continu het model ernaast gehouden om aan onze opleiding te werken. Het is op dat moment vooral een goed handvat, en biedt veel houvast in het structureren van je opleiding. Gekoppeld aan je opleidingsvisie kun je zo tot een gedegen opleiding komen. Bij de review bij Cambuur waren namens onze organisatie Jelmer Hofstee (Algemeen Coördinator), Fedrik Houtstra (Coördinator Voetbalschool en trainer Onder 15) en ikzelf betrokken. Vanuit NMC Bright schoven Merijn Zeeman en Nick Veenbrink aan, en namens de KNVB Peter Jeltema en Remy Reijnierse. Nick en ik hebben de

review ontworpen en vandaaruit telkens gecommuniceerd met onze eigen achterban. Een van de sterke punten van de review vind ik de volstrekt ontspannen manier waarop we heel eerlijk en open met elkaar omgaan. Zaken zijn inhoudelijk bespreekbaar en je hebt geen moment het gevoel dat men bezig is je onderuit te halen. Integendeel, de gesprekken zijn puur gericht op het verbeteren van je organisatie. Het beoordelingskarakter is tamelijk laag. In dat opzicht staat het eigenlijk haaks op het sterrenmodel dat in het verleden werd gehanteerd. Er wordt op een positieve manier met je meegekeken en –gedacht, met als doelstelling om gezamenlijk te ko-

men tot inzichten die je club kunnen verbeteren. Wat dat betreft zou zo'n review bij wijze van spreken wel elke maand willen hebben. Een belangrijk onderdeel van de re-

genlijk de rol van jeugd binnen onze club is. Verder is onze scouting uitgebreid ter sprake gekomen, waarbij we een belangrijke aanbeveling hebben gekregen die we weliswaar nog

'Cambuur kent een sterk pedagogisch klimaat'

view was de inbedding van de jeugd in de opleiding van Cambuur. Het is een club waar het eerste elftal lang centraal heeft gestaan. Een voorbeeld van de aanbevelingen was dat we goed moesten nadenken wat nu ei-

niet omarmd hebben, maar die ons wel heeft aangezet tot nadenken. Cambuur kent een sterk pedagogisch klimaat. Daar zijn we goed in, en we zijn ook in staat dat in relatie te brengen tot topsport. Zo werken wij

bijvoorbeeld sterk individueel. Dat zou Cambuur een geschikte organisatie kunnen maken om spelers verder te ontwikkelen die bij de topopleidingen in Nederland omwille van hun gedrag

beoordeeld worden en dat daaraan dan toch een 'labeltje' Regionaal, Nationaal of Internationaal wordt gehangen. Het is niet altijd zo dat een trainer met een UEFA A-diploma beter

'Er wordt op een positieve manier met je meegekeken en -gedacht, met als doelstelling om gezamenlijk te komen tot inzichten die je club kunnen verbeteren'

buiten de boot vallen. Je kunt je voorstellen dat dit wat sneller het geval is bij clubs die uit een grote vijver visen. Toch gaat hierdoor in Nederland natuurlijk ook flink wat voetbaltalent verloren. Cambuur zou een partij kunnen zijn om juist die jongens een nieuw traject te bieden. Iets om te overwegen, want het wijkt natuurlijk wel flink af van onze huidige gedachte om louter spelers uit onze eigen regio op te leiden. Dat andere perspectief heeft ons in elk geval al enorm geholpen in het nadenken over 'wie en wat willen we zijn?'

Om onszelf verder te verbeteren en een trede te kunnen klimmen op de K&P-ladder zullen we meer budget moeten krijgen, waardoor we mensen die nu nog werkzaamheden vrijwillig doen meer uren en een vergoeding kunnen bieden. Denk bijvoorbeeld aan het aanstellen van een Coördinator Jeugdscouting voor een x-aantal uren, een jeugdtrainer op Onder 17 met een UEFA A-diploma of het ontkoppelen van dubbelfuncties. We snappen waar we nog stappen moeten zetten om een gradatie te stijgen binnen dit model, maar dat heeft simpelweg financiële consequenties. En daar zit hem wat mij betreft ook wel een punt van kritiek. Ben ik zeer enthousiast over de review, aan de andere kant ben ik minder enthousiast over het gegeven dat clubs aan de hand van een aantal vaststaande elementen

functioneert en spelers beter opleidt dan een trainer met een B-diploma. Toch lijkt dat nu wel zo. Daarin zou ik graag meer vrijheid willen hebben, en dan op basis van argumenten kunnen aangeven waarom ik de beslissing heb genomen om tóch die trainer met een B-diploma aan te stellen. En dat je op basis van die argumenten toch de kans hebt om te kwalificeren voor het gewenste niveau. Daarom denk ik dat het model uiteindelijk toch te weinig de echte kwaliteit van de opleiding aangeeft. Sterker zou zijn wanneer de club op basis van goede onderbouwing zijn beleid zou kunnen verdedigen en daarop uniek en individueel gecertificeerd zou worden.'

PEC Zwolle, Nationale Jeugdopleiding

Bert Ebbens, Hoofd Opleiding

'Openstaan voor elkaars expertise geeft het beste resultaat'

Bert Ebbens: 'PEC Zwolle heeft sinds het K&P-model is geïntroduceerd de status van Nationale Jeugdopleiding. Eind 2017 hebben we de laatste audit gehad. Namens PEC Zwolle zijn daar Technisch Directeur Gerard Nijkamp, de coördinatoren Henk Brugge (Mid-denbouw, Onder 15, 14 en 13) en Dennis Rosink (Onderbouw, Onder 12, 11 en 10) alsmede ikzelf bij betrokken geweest. Verder hebben we daar de directeur van het Centre for Sports & Education, Thomas van der Staak, bij gevraagd. Wij hebben immers een unieke samenwerking op onderwijsgebied met deze organisatie. Een aantal van onze trainers heeft ook een duobaan en is gedeeltelijk werkzaam in het onderwijs en voor onze club. De directeur van het CSE zit bij elk strategisch overleg dat we hebben. Als externe expert zat Nick Veenbrink namens NMC Bright aan tafel, en verder vanuit de KNVB Peter Jeltama. Tijdens de audit is in eerste instantie gesproken over onze opleidingsvisie. We hebben de opleiding de afgelopen zeven jaar weliswaar sterk ontwikkeld, maar we kunnen nog steeds stappen maken. Tijdens de review van twee jaar geleden hebben we kritisch gekeken naar de scouting. Daarover hebben we nieuwe ideeën opgedaan en aan de hand van die bevindingen hebben we de scouting verder kunnen professionaliseren. Als je immers de juiste spelers weet binnen te halen, hoeft daarna weinig in- en uitstroom meer plaats te vinden. Ook hebben we informatie gekregen hoe we fysieke programma's beter kunnen koppelen aan het individu. Maar de audit kan ook bevestiging geven. Die hebben we vooral gekregen over de koppeling die we hebben met het onderwijs. De review geeft je de kans om meer de diepte in te gaan met een aantal experts op onderdelen die je in grote

lijnen zelf kiest. Dat is voor mij als Hoofd Opleiding bijzonder waardevol. Hieruit is ontstaan dat we tegenwoordig van tijd tot tijd deskundigen uit een andere tak van sport uitnodigen om ons te inspireren over een bepaald onderwerp. Recentelijk hebben we Herman van den Belt van Landstede

wekelijks. Op die manier proberen we hetgeen we aan kennis en ervaring opdoen, te laten landen bij de trainers die het daadwerkelijk moeten gaan uitvoeren.

In de review is gebleken dat we op een flink aantal punten op het niveau

'De review geeft je de kans om meer de diepte in te gaan met een aantal experts op onderdelen die je in grote lijnen zelf kiest'

Basketbal op bezoek gehad. Hij moet elk jaar met een vrijwel nieuw team op eredivisionniveau presteren. Waar kijk je dan naar? Wat vind je in de opbouw van een team belangrijk? Hoe kunnen wij een vertaling maken naar onze academie? Op deze manier hebben we ook contacten met de Koninklijke Landmacht, om te kijken of daar elementen te halen zijn die voor ons bruikbaar zijn. Deze experts zorgen ervoor dat we aan het denken gezet worden.

Als we breed kijken naar de functie van de review, is het altijd belangrijk dat je het goed moet kunnen plaatsen binnen je eigen opleidingsvisie. Het geeft je hoe dan ook ijkpunten om kritisch naar je eigen organisatie te kijken. Daaruit komen altijd aanbevelingen en heb je wensen, maar we moeten dit ook in het perspectief van de financiële mogelijkheden zien. Belangrijk hierbij is dat je verbinding houdt met je directie. Die verbinding hebben wij. Als je daar consensus hebt, moet de vertaling gemaakt worden naar de werkvloer. Iedere maandag is er overleg met alle trainers. Daar zit ook de medische afdeling bij. De Bovenbouw, Middenbouw en Onderbouw vergaderen elke donderdag met elkaar onder leiding van een coördinator. Met die coördinatoren overleg ik dan weer

'Internationaal' scoren. Willen we als voetbalacademie verder groeien in die richting, zal er met name geïnvesteerd moeten worden in de contracten van de trainers. Komend seizoen zijn we voornemens de trainers fulltime aan ons te verbinden. De achterliggende gedachte is dat we de programma's, ook op individueel niveau, dan nog beter kunnen samenstellen en monitoren. Idealiter bestaat die trainersstaf uit voormalige betaald voetballers in combinatie met trainers met een pedagogische achtergrond, en dat is een bewuste keuze. Als je openstaat voor elkaars expertise, geeft dat uiteindelijk het beste resultaat. Wij zijn ambitieus en willen met onze opleiding doorgroeien naar een hoger niveau dat aansluit bij onze visie op opleiden.'

AZ, Internationale Jeugdopleiding Marijn Beuker, Head Performance & Development

'Ook op internationaal niveau nog details verbeteren'

Marijn Beuker: 'Bij AZ pakken Hoofd Opleiding Paul Brandenburg en ik zaken als het Kwaliteit & Performance programma altijd samen op. Zelf ben ik in het verleden, behalve tijdens de review bij AZ, ook tweemaal extern bij het K&P-programma betrokken geweest. Bij de laatste review bij AZ bestond het reviewteam uit Teun Jacobs (KNVB), Wouter Kuperus (NMC Bright), Louis van Gaal, inspanningsfysioloog Jos van Dijk (beiden vanuit het voetbal) en een ervaringsdeskundige op het gebied van mentale vorming bij de Special Forces van de Nederlandse Krijgsmacht.

Je kunt de audit en de review niet los van elkaar zien. Toch zijn wij maar deels tevreden over het model. Wij zien nog veel ruimte voor verbetering bij de audit. Er wordt vooral gekeken naar randvoorwaarden en nauwelijks naar de kwaliteit van de inhoud. Bewuste keuzes die wij maken en die uitstekend werken maar niet binnen de normen van het model passen, leiden nu tot puntenaftrek. Dat vinden wij niet goed. Nu zie je dat er clubs zijn die investeren om maar aan die voorwaarden te voldoen en daarmee een bepaalde status te overerven, maar het gaat natuurlijk om de manier waarop het in de praktijk wordt uitgevoerd. Vragen als: wat is

de inhoud van je programma, hoe is het tot stand gekomen, hoe wordt het uitgevoerd en wie bewaakt dat, komen naar onze mening niet voldoende tot uiting. Dat is nu precies waar wij veel mee bezig zijn. Om twee dingen te noemen: we screenen medewerkers vooral op bepaalde karaktereigenschappen, in plaats van te kijken naar diploma's en ervaringen in het verleden. En een gebouw moet gemaakt zijn om hard in te werken, in plaats van comfort te bieden.

Daarentegen zijn we heel erg enthousiast over de review. Het is voor onze organisatie een uitgelezen kans om met de juiste personen te kijken naar

dagen in eerste instantie verteld wat onze visie op voetbal en leren is, wat we doen en wat zij terug zouden zien in die dagen, en zij gingen vervolgens op allerlei terreinen observeren: trainingen, besprekingen, gesprekken met trainers en spelers et cetera. Om te kijken of ze die visie terugzagen in de praktijk. Daarna hebben zij hun bevindingen met ons besproken. Beide experts waren gelukkig erg enthousiast over wat ze aantroffen, en dat was voor ons een prachtig compliment. Voornamelijk aandachtspunten lagen in eerste instantie vooral op het terrein van HR: hoe zorg je ervoor dat goede mensen aan boord blijven? Daar komen adviezen over HR-beleid uit.

bezig zijn, is de combinatie van onderwijs en topsport. In het Nederlandse onderwijssysteem zijn we vooral aan het reproduceren. Dat levert bij veel jongens een tamelijk uitgebluste houding op. Wij willen de persoonlijkheidsontwikkeling van spelers stimuleren, ze breder beïnvloeden dan alleen op het gebied van voetbal en ze gretig aan het werk hebben met onderwerpen waarin zij geïnteresseerd zijn. Zo leren ze verbindingen leggen en worden ze meer creatief en ondernemend. Die nieuwsgierige houding nemen ze vervolgens mee in hun voetbalcarrière.

Dus al met al zou je kunnen zeggen dat, wanneer de club constant een kritische houding heeft, de review in feite niet nodig is. Aan de andere kant geeft het ons wel een unieke mogelijkheid om met mensen te sparren met wie je normaliter niet zo snel in contact komt. Echte experts leggen hetgeen je doet nog eens een keer op topniveau langs de meetlat. De review is daarom een enorm goede toevoeging. En dat is voor AZ zeer waardevol om nog verdere stappen te kunnen maken. Want ondanks dat je een opleiding op internationaal niveau hebt, kun je op detailniveau altijd verbeteringen aanbrengen.'

'Echte experts leggen hetgeen je doet nog eens een keer op topniveau langs de meetlat'

ruimte voor ontwikkeling. Vergeten we iets, laten we iets liggen? Wat zijn zaken waarvan we wel zéggan dat we ze doen, maar in de praktijk vullen we dat niet voldoende in? In 2014 zijn daar Sef Vergoossen (uit het voetbal) en Robert Eenhoorn (uit de topsport) betrokken geweest, wat er uiteindelijk nog toe heeft geleid dat Eenhoorn Algemeen Directeur bij AZ is geworden. Vorig jaar wilden we iemand die in Europa op voetbalgebied echt aan de top heeft gewerkt, omdat dit voor ons de volgende stap moet worden. Dat werd Louis van Gaal. Voorts hebben we een ervaringsdeskundige op het gebied van mentale vorming bij de Special Forces van de Nederlandse Krijgsmacht gevraagd omdat we ook meer wilden weten over zaken als mentale weerbaarheid, persoonlijkheidsontwikkeling en doorzettingsvermogen. Paul en ik hebben in drie

Maar we hebben ook uitgebreid gediscussieerd over spelprincipes: met welke spelprincipes ben je aan de gang, in hoeverre pas je dat toe? Zij hebben ons op detailniveau met een aantal kritische vragen geconfronteerd. Alle bevindingen hebben we gedeeld met de mensen op de werkvloer.

Naar onze mening heb je eigenlijk zo'n review niet nodig om kritisch naar jezelf te blijven kijken. Wij proberen dat continu te doen. Zo hebben we onlangs Southampton op bezoek gehad om van elkaar te kunnen leren. Een voorbeeld van waar we nu mee

Rinus, de online assistent-trainer

Favoriete trainingsvorm

Het online platform van de KNVB, online assistent Rinus, is een grote hit. Steeds meer trainers en verenigingen maken gebruik van de gevarieerde oefenstof die Rinus te bieden heeft.

De Voetbaltrainer sprak met Hans Pauwels, Technisch Jeugdcoördinator van de Onder 10- en Onder 11-jeugdteams bij De Zouaven in Grootebroek.

Hans Pauwels is, samen met de andere Technisch Jeugdcoördinatoren (TJC'en), de kern van De Zouaven op voetbaltechnisch gebied binnen de jeugdafdeling. Zo biedt de club interne cursussen aan, in de vorm van 'Train de Trainer', en onlangs samen met de KNVB de cursus Jeugd Voetbal Trainer-Coach (JVTC). 'Rinus is in dezen een helpende hand voor alle trainers, maar voornamelijk de beginnende trainer', zo vertelt Pauwels aan De Voetbaltrainer.

Voetbaljaarplan

Vanuit de TJC'en van de club wordt een compleet jaarplan in elkaar gezet voor alle leeftijdsgroepen. Dit jaarplan is dan onderverdeeld in de verschillende teamfuncties: aanvallen, verdedigen en beide omschakelmomenten.

Hans Pauwels: 'Alle trainers van de onderbouw gebruiken dan Rinus om hier passende oefenstof bij te zoeken. Maar hier blijft het niet bij! In onze rol als TJC gaan we samen op zoek naar de juiste voetbalvormen, passend bij het thema dat in de jaarplanning staat. Onze spelintenties, zoals we die hebben afgesproken binnen De Zouaven, moeten namelijk wel terugkomen in de gekozen voetbalvormen. Ook de trainers gaan onderling met elkaar in discussie, met als doel iedere trainer te verbeteren om uiteindelijk het team

en dus het individu beter te maken. In de bovenbouw krijgen onze trainers meer de mogelijkheden om ook eigen keuzes en trainingsvormen toe te passen.'

Positief

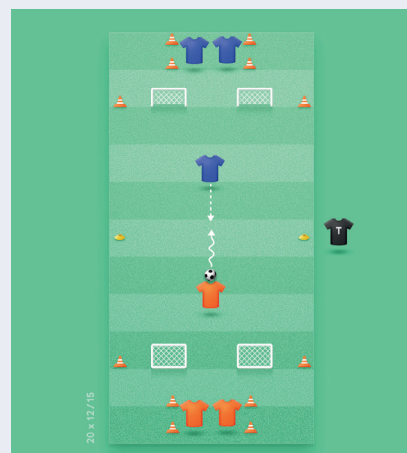
Rinus biedt voor De Zouaven veel handvatten.

Hans Pauwels: 'Het wordt heel breed gedragen binnen de club, iedereen is er zeer over te spreken. Het biedt veel informatie, met tekst, filmpjes en duidelijke tekeningen. Daarnaast zijn de vervolgstappen binnen de vormen ook uitstekend. Het blijft niet bij één vorm en de mogelijkheden zijn enorm. Het plaatje, praatje, daadje komt mooi naar voren. Beginnende trainers en welwillende ouders denken vaak nog 'ik kan het niet, dus ik doe het niet'. Deze begrijpelijke drempel wordt door Rinus weggenomen. Een goede toereiking vanuit de KNVB! Daarnaast is het ook gewoon interessant voor alle trainers op elk niveau.' ⚽

www.knvb.nl/Rinus

Trainingsvorm 1:1 met 4 doeltjes

'In deze vorm zit werkelijk alles van het voetbalspel. Deze 1:1-vorm is het begin van het uiteindelijke spel, 11:11. Aanvallend zijn er veel keuzes mogelijk binnen het spel. Onder andere de creativiteit wordt hierin gestimuleerd en dit is iets wat we graag willen binnen de club. Spelers zelf keuzes laten maken en dus laten ervaren. Als verdediger wordt er ook veel van je gevraagd, juist ook doordat er wordt gespeeld op vier doeltjes. De aanvaller een kant op dwingen, naar de zijkant 'duwen' en op het juiste moment de bal aanvallen. De coachmomenten zijn als trainer te beïnvloeden, zodat de vorm voor elk niveau en leeftijd toegepast kan worden. Iedereen wordt gedwongen iets te doen!'

<https://tinyurl.com/y72wgs2c>

René van Baren (KNVB) over opleiding HO A, B en C

‘Verenigingsproces is essentieel’

In De Voetbaltrainer 222 spraken we met René van Baren, medewerker Voetbalontwikkeling van de KNVB, over de opleiding HJO A. Inmiddels heeft de tijd niet stilgestaan en is de bond, zoals destijds reeds aangekondigd, verdergegaan met het ontwikkelen van passende opleidingen voor Hoofden Opleiding op diverse niveaus en bij verschillende typen verenigingen: Hoofd Opleiding A, B en C. Hierover praten we in deze editie verder met Van Baren.

Het Hoofd Opleiding (man of vrouw) geeft leiding aan de uitvoering van het jeugdvoetbalbeleidsplan en heeft daarbij oog voor de belangen van het jeugdvoetbalkader en die van de vereniging. Onderdelen daarvan zijn het opstellen en implementeren alsmede bewaken en borgen van het beleidsplan, en daarnaast het begeleiden en ondersteunen van het technisch kader binnen de vereniging. Het zijn zaken die de nodige kennis behoeven, waarop de KNVB nu inspeelt door middel van de opleidingen HO A, B en C. Een HO draagt bij aan het ontwikkelen en behoud van trainer-coaches en daardoor ook indirect aan de ontwikkeling van spelers. Uitgangspunt is en blijft optimaal plezier en ontwikkeling realiseren bij de individuele speler. Een onmisbare schakel dus voor een goede jeugdopleiding.

Hoofd (Jeugd) Opleiding

In dit artikel is zowel sprake van de term HO (Hoofd Opleiding) als HJO

(Hoofd Jeugd Opleiding). De KNVB verkiest HO, omdat ‘jeugd’ zou impliceren dat opleiden na de juniorentijd ophoudt. Opleiding vindt echter binnen teams als bijvoorbeeld Onder 21/Onder 23 nog wel degelijk plaats. De functienaam TJC wordt nu nog vaak gebruikt bij verenigingen maar wij hanteren dus ook daarvoor HO.

HO in de vereniging

René van Baren: ‘Vorige keer dat we over deze opleidingen spraken, stelden we al vast dat Hoofd Opleiding binnen een vereniging geen eenvoudige functie is. Je ziet

nogal eens dat het HO met van alles en nog wat bezig is, maar relatief weinig aan zijn primaire taken toekomt. Het komt een vereniging ten goede als HO's

zich met de juiste dingen bezighouden, zoals teams zo goed mogelijk indelen en voorzien van trainers die goed begeleid worden. Het is van groot belang dat het bestuur een duidelijke visie heeft op de positionering en het takenpakket dat hoort bij een HO-functie, daar de juiste persoon bij zoekt en de omgeving zó inricht, dat deze functionaris in zijn kracht aan het werk kan. Vaak echter heeft het HO ook nog behoefte aan opleiding, bijvoorbeeld omdat hij of zij weinig ervaring heeft in een dergelijke functie.’

Verschillen tussen opleidingen

‘De afdeling Voetbalontwikkeling van de KNVB staat ervoor om verenigingen die stappen willen maken met hun (jeugd)opleiding te ondersteunen. Daarbij vinden wij het heel belangrijk dat binnen zo'n vereniging een Hoofd Opleiding actief is. Derhalve kunnen wij een vereniging adviseren in het

Voorwaarden voor verenigingen

Cursus	Type vereniging	Aantal leden	Speelsterkte 1e jeugdteams	Technisch kader
HO A	Grote AV	Minimaal 750	Minimaal divisieniveau	Minimaal UEFA C
HO B	Middelgrote AV	Minimaal 400	Minimaal 1e klasse niveau	Minimaal PT / JT
HO C	Kleine AV	Geen minimum. Er dienen wel in iedere categorie teams te zijn.	Geen minimale eisen	Vooraf ongekwalificeerd kader

Voorwaarden voor cursisten

Cursus	Diploma	Ervaringen
HO A	Minimaal UEFA B	Minimaal 5 jaar ervaring als jeugdtrainer/coach Minimaal 2 jaar ervaring als HO
HO B	Minimaal UEFA C	Minimaal 3 jaar ervaring als jeugdtrainer/coach Minimaal 1 jaar ervaring als HO
HO C	Minimaal Pupillentrainer / Juniorentrainer	Minimaal 2 jaar ervaring als jeugdtrainer/coach

aanstellen en het in zijn kracht van de juiste persoon. De KNVB heeft immers een taak als het gaat om het opleiden. Daarom zijn de HO-opleidingen er gekomen, waarbij we gestart zijn met HO A en nu uitbreiden met HO B en C. Anderhalf jaar geleden, toen we over dit onderwerp een artikel hadden, spraken we over de pilot HJO A. Inmiddels gebruiken we HO als term, omdat het opleiden naar de jeugdtijd niet ophoudt

doorontwikkeld tot opleidingen HO (Hoofd Opleiding) A, B en C.

Door de ervaringen die we hebben opgedaan bij de pilot HO A hebben we nu beter kunnen segmenteren op welk niveau we bij de verschillende opleidingen moeten insteken. Hieronder hebben we de vereisten voor verenigingen en cursisten in een overzichtelijk schema gezet. Daarnaast kijken we altijd sterk

De HO-opleidingen zijn bedoeld voor mensen die ook daadwerkelijk in die functie werkzaam zijn bij een vereniging. Door middel van deze cursussen leiden we mensen op voor een rol als HO binnen een vereniging, en binnen HO A worden zij tevens opgeleid om intern de module KNVB JVTC (niveau 1) te verzorgen aan trainers. Op deze manier sluiten we aan bij de wens om voor ieder team een competente trainer-coach

‘Het is van groot belang dat het bestuur een duidelijke visie heeft op de positionering en het takenpakket dat hoort bij de HO-functie’

en verdergaat in bijvoorbeeld Onder 21- of Onder 23-teams. Na evaluatie en aanbevelingen van de cursisten is de opleiding HO A verlengd naar anderhalf jaar. Inmiddels hebben we het geheel

naar de context van de vereniging. Is er voldoende draagvlak voor de functie HO en op welke wijze kan het HO het beleid binnen de vereniging wegzetten?

op te leiden, en maken we een slag als het gaat om het aantal opleiders dat we daarvoor beschikbaar hebben, namelijk KNVB-docenten en HO A-gediplomeerden. Verenigingen met een HO A-gedi-

plomeerd Hoofd Opleiding mogen daar-
aan ook een KNVB-certificaat hangen.'

Betrekken van vereniging

'Het is van belang dat het Hoofd Opleiding binnen de vereniging niet apart komt te staan maar juist gaat samenwerken. Als hij een analyse van de ver-

Hoofd Opleiding, zowel A, B als C, doorloopt dit proces binnen de vereniging. Alvorens de cursist toegelaten wordt tot de opleiding, is er een intakeprocedure. We hebben een gesprek met de kandidaat, maar ook met een bredere delegatie van de vereniging. We krijgen een inkijkje in de context waarbinnen

'Indien in de opleiding een thema wordt behandeld dat belangrijk is voor de vereniging, neemt de kandidaat altijd een bestuurslid of coördinator mee'

eniging maakt, is het zaak dat hij daar bijvoorbeeld een bestuurslid, coördinator en trainer bij betreft zodat er een goed beeld ontstaat. Op basis daarvan kan hij dan een thema nemen dat hij binnen de opleiding wil uitwerken en implementeren. Bijvoorbeeld het thema teamindeling en selectiebeleid. Ieder

de potentiële kandidaat werkzaam is op zijn/haar vereniging. Het is van groot belang dat de functie van het Hoofd Opleiding ook goed is ingekaderd binnen de vereniging, en daarbij speelt het bestuur een grote rol. Speelt er een thema in de opleiding dat voor de vereniging van belang is, neemt de cursist

Joost Lutke HO GRC Volgt de cursus HO C

Joost Lutke: 'In mijn beleving heb ik in de HO (C) opleiding mijn gedachten over een ideale jeugdopleiding theoretisch uitgeschreven en daardoor in de praktijk kunnen toepassen. Bij GRC trainen alle teams nu volgens een jaarschema één algemeen leerdoel per jaar. Ons leerdoel start bij de Onder 7 om daar de bal binnen het kennismaken met voetballen te leren beheersen, om vervolgens pas bij de Onder 19 het uiteindelijke doel te bereiken: het zo goed mogelijk uitvoeren van onze speelwijze om daarmee de competitie te winnen. Elke leeftijdscategorie traint de voetbalprincipes die passend zijn gemaakt voor de leeftijdspecifieke kenmerken van kinderen. In de cursus heb ik inspiratie opgedaan door in gesprek te zijn met andere HO'en. Daarnaast heb ik handvatten gekregen om het jaarschema na te leven, waarbij het verband tussen de leeftijdskenmerken en leeftijdseigen leerdoelen wordt gelegd. GRC heeft nu een gedocumenteerde opleiding die ook in de toekomst toepasbaar is. In onze ideale jeugdopleiding wordt iedereen beter en liggen de coachaccenten op het zo goed mogelijk uitvoeren van de leeftijdsspassende voetbalhandelingen. Het winnen van wedstrijden is dan op een passend moment een logisch gevolg.'

Rob Sestig HO vv TSC Volgt de cursus HO B

Rob Sestig: 'Afgelopen seizoen ben ik gestart met de HO B-cursus. Na een periode van vier jaar actief

te zijn geweest als HO binnen de middelgrote amateurvereniging TSC was ik naarstig op zoek naar verdieping in mijn rol als HO. Die heb ik gevonden in de cursus HO B. Het cursusaanbod is opgezet vanuit een drietal kerntaken m.b.t. jeugdvoetbalbeleid binnen de vereniging. Daaraan loopt een zelfscan parallel om steeds met een kritische blik te kijken naar je eigen rol binnen de functie van HO. Voor mij persoonlijk heeft het opgeleverd dat ik helder heb kunnen krijgen hoe ik (gezamenlijk met andere kaderleden) de sterktes en zwaktes, alsmede de kansen en bedreigingen binnen TSC inzichtelijk heb kunnen maken. Dit is weer gerelateerd aan mijn takenpakket als HO alsmede de opzet van de Technische Commissie binnen TSC. Naar aanleiding daarvan levert het bepalen van een nieuwe koers en aanpassingen in bestaand (jeugdvoetbal) beleid i.o.m. bestuur een duidelijk beeld op voor de toekomst van TSC. De richting van de vereniging is hiermee duidelijker geworden. Deze cursus is wat mij betreft absoluut een aanrader om binnen je rol als HO te groeien, te komen tot nieuwe inzichten voor jezelf, maar zeker voor je vereniging. Het is direct toepasbaar in de praktijk van je vereniging. Daarnaast deel je je ervaringen met HO-collega's en docenten. Ook deze inkijk is mij positief bevallen.'

Stephan Vink HO HBS Volgt de cursus HO A

Stephan Vink: 'Voor de ontwikkeling van het jeugdvoetbal in Nederland vind ik het belangrijk dat de HO-opleiding is ontwikkeld door de KNVB. Binnen de voetbalverenigingen in Nederland zit veel kennis over het ontwikkelen van spelers. Door de HO-opleiding komen wij bij verenigingen die elk hun specifieke kennis en kwaliteiten hebben. Samen met de input vanuit de KNVB zorgt dit ervoor dat er kennisverbreding en -deling plaatsvindt, die iedereen op zijn manier weer meebrengt naar de vereniging. Het ondersteunt mij om een passende structuur te ontwikkelen voor mijn club, omtrent diverse beleidsaspecten binnen het jeugdvoetbal. Voor mij betekent dit concreet: het optimaliseren van de organisatiestructuur, ontwikkelen van de speelwijze, het verbeteren van videoanalyse, begeleiding van het kader en het geven van een interne trainerscursus. Daarbij geeft het contact met andere HO's en de inhoud van de opleiding mij inspiratie om de jeugdopleiding naar een hoger niveau te brengen. Met collega-HO's gerichte discussies kunnen voeren, de input die geleverd wordt vanuit de KNVB en het kunnen ervaren hoe het bij andere voetbalverenigingen is georganiseerd, maakt dat deze opleiding zeel waardevol is.'

ook altijd een bestuurslid of coördinator mee die mogelijk baat heeft bij de informatie die daar gedeeld wordt. Het verenigingsproces vinden we essentieel binnen deze opleiding en krijgt hierdoor een extra boost.'

Doorontwikkeling opleidingen

'Tijdens de eerste pilot H(O) A hadden we een behoorlijk diverse instroom, deelnemers met heel verschillende achtergronden. We hadden kandidaten met een UEFA A- of UEFA B-diploma, sommige wél pedagogisch geschoold en andere niet en ook de grootte van de verenigingen week nogal van elkaar af. Dat heeft goed geholpen om de profielen van de diverse opleidingen te definiëren. Wij hebben er daarnaast voor gekozen om voortaan alle opleidingen uit te spreiden over een heel seizoen, met elke maand één bijeenkomst. Hierdoor ontstaat meer tijd om het proces zorgvuldiger te doorlopen binnen de vereniging. Verder is binnen HO A het leren verzorgen van een interne cursus in de vereniging losgekoppeld van de reguliere cursus. Na de cursus gaan we

dus met deze kandidaten in de maanden september tot en met december nader in op het geven van interne op-

leidingen. Hierdoor wordt de opleiding A in de praktijk opgerekt tot anderhalf seizoen.

Zoals we bij A de pilot hebben aangegrepen om in beeld te krijgen wat de

'Voor elk Hoofd Opleiding in ieder type vereniging heeft de KNVB een passende opleiding'

juiste kwalificaties zijn om te kunnen deelnemen, gebeurt dat nu ook bij B en C. Daaruit blijkt dat het hebben van een trainersdiploma ook bij HO C wel noodzakelijk is om succesvol te kunnen deelnemen. Voor ieder type vereniging is er nu een passende opleiding voor het Hoofd Opleiding.'

Michel de Lijster Bestuurslid Technische Zaken HBS

Michel de Lijster: 'HBS is een van de oudste en mooiste voetbalverenigingen van Nederland. Wij vieren dit jaar ons 125-jarig jubileum en zijn een vereniging met een brede jeugd, zowel prestatief als recreatief. Plezier staat voorop. Het eerste elftal van HBS speelt al jaren in de Derde Divisie zondag. Doelstelling van het bestuur is zo lang mogelijk op dit niveau te blijven spelen, zonder eerste-elftalspelers te betalen. Meer dan ooit is daarom de doorstroom van kwalitatief goede jeugdspelers van groot belang. De focus ligt op het verbeteren van de jeugdspelers, maar zeker ook onze trainers. Dit seizoen volgen trainers UEFA-B- en C-opleidingen, én volgt ons HO de KNVB HO-opleiding. Hij is bij ons de spin in het web en waarborgt de doelstelling. Dit seizoen hebben wij het kader breder gemaakt om de HO de kans te geven zich volledig te kunnen focussen op de doelstellingen en de opleiding. Onder de HO werken nu een Hoofd Bovenbouw (Onder 19 tot Onder 13) en een Hoofd Onderbouw (Onder 12 tot Onder 6). Samen hebben ze regelmatig overleg. Ik merkte al vrij snel na aanvang van de HO-opleiding dat deze concreet en praktijkgericht is. Het contact met de KNVB is uitstekend en efficiënt. Wij kunnen elke vereniging deze opleiding voor de HO aanraden daar onze club zichtbaar (nog verder) in ontwikkeling is gekomen.'

DE VOETBALTRAINER,

HÉT VAKPORTAAL VOOR EN DOOR TRAINERS

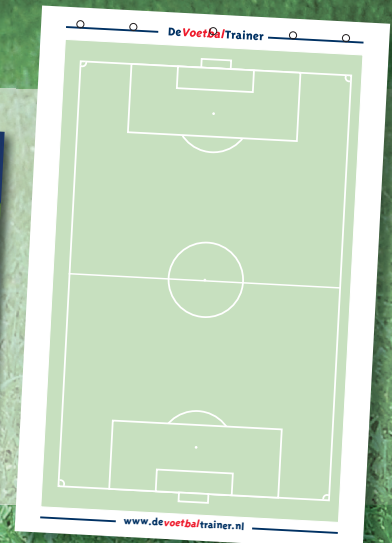
Nieuw! CoachVak app

Online kennisplatform voor alle (jeugd-)trainers. Gratis voor abonnees van het vakblad of voor € 4 per maand. CoachVak voor pupillentrainers € 2 per maand.

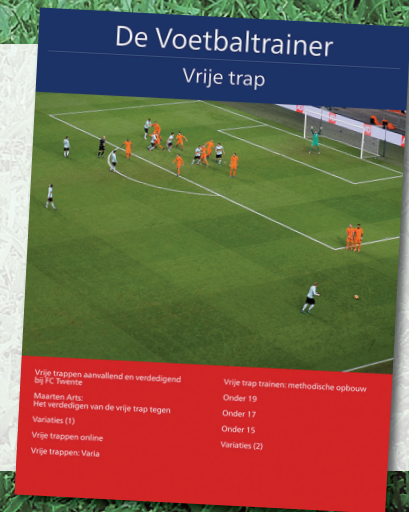
Trainersmaterialen

Van coachboekjes tot trainersmappen. Verkrijgbaar in onze TrainersShop. Vanaf € 5,95

eBooks

Van pupillenvoetbal tot voorbereidingsperiode senioren. Keuze uit ruim 50 eBooks. Vanaf € 2,50 per eBook.

De VoetbalTrainer

www.voetbaltrainer.nl

Foto: KNVB Media

Art Langer is trainer-coach van Jong Oranje.

Principes en spelprincipes

Het is een moderne term tegenwoordig: het spel moet niet meer gaan over systemen maar over principes. Tenminste, als ik iets lees of kijk over voetbal en de sprekers hoor, is dat de toekomst. Meestal kunnen de beste mensen een verschil tussen 1:4:4:2 en 1:4:3:3 al niet uitleggen, laat staan herkennen dus waarschijnlijk is dat de reden dat de principes toegejuicht worden. Maar dat terzijde. Voor de wat serieuzere voetbaljournalistiek en de analisten die wel zelf gespeeld hebben (ik zie namelijk steeds meer mensen in de media over voetbal spreken die zelf geen bal hebben aangeraakt en dat merk je) is het wel interessant spelprincipes eens onder de loep te nemen.

Laat ik praten uit eigen ervaring. Bij PEC hanteerden we tien jaar geleden al één duidelijk spelprincipe dat we ook veelvuldig benoemden en probeerden in de praktijk te brengen: 'Initiëren in plaats van reageren'. Dit was wel een mooie term die een hoop lading dekte. Het was nog wel behoorlijk algemeen, je kunt er alle kanten mee op. Maar zowel tijdens wedstrijden als trainingen gaf het een goede richting aan zowel het eerste elftal als de jeugdteams. Wij willen bepalen wat er gebeurt op het veld. Met een paar van deze termen kun je prima een voetbalvisie maken waarbij er echt nog wel vrijheid is de zaken per trainer iets anders in te vullen. Bij PSV werkten we de afgelopen vier jaar met een paar principes. Een

ervan wil ik hier wel delen: 'proces in plaats van product'. Hier bedoelen we mee dat het gaat om de ontwikkeling van spelers. Dat gaat vóór keuzes omwille van het resultaat. Bij het doorschuiven van spelers, bij het maken van opstellingen, bij het maken van trainingskeuzes was dit een heel goed houvast voor trainers.

Als een speler eraan toe is, speelt hij bij een ouder team, ook al maakt dit de kans op winst niet groter. Trainingen zijn ingericht op het ontwikkelen van spelers, ook als je daarom niet met het team kunt trainen dat de dag daarna een wedstrijd speelt. Bij de KNVB zijn we op het moment ook druk doende om al discussiërend te komen tot een aantal principes waarmee we eenduidigheid willen creëren bij de verschillende nationale teams. Dit is een mooi en interessant proces, en het is zeer waardevol hier met goede collega's over te sparren.

Bovengenoemde principes zijn eigenlijk op macroniveau, maar ik zie ook vaak principes genoemd worden op microniveau. Ik ben zelf niet zo'n voorstander van deze materie. Spelprincipes als 'alleen schuine ballen spelen', 'diepte voor breedte spelen' zijn termen die wel zeer bepalend zijn. Ze kunnen opgaan, maar zeker niet altijd. De rechte bal die iemand alleen voor de keeper zet (onlangs heb ik zo'n moment toevallig zelf weer gezien, de 2-0 van Eindhoven tegen NEC) lijkt me toch ook prima, en een breedtepass om bijvoorbeeld 2:1 uit te spelen op het veld is nergens verboden of wordt als iets slechts gezien. In zo'n geval werk je dus met een principe dat niet altijd opgaat, en dat lijkt me verwarrend.

Ik ga overigens wel met zeer veel interesse in dit nummer de artikelen lezen over dit onderwerp. Hoe zou dit gaan in Portugal bijvoorbeeld, het voetballand dat veel collega's triggert omdat het resultaat daar veel meer gepredikt wordt? Volgens het motto: winnen, maakt niet uit hoe? Of resultaat, ten koste van alles? Leuke principes en aardig voor de nabespreking na een interland tegen Nederland, op zo maar een doordeweekse dag in Genève.

**'Het is pas een spelprincipe
als het altijd opgaat'**

Speelwijze op detailniveau ontwikkelen met fundamentals

Aandacht voor het individu

Een trainer is op het veld en tijdens besprekingen vaak bezig met de speelwijze op teamniveau. Hetzelfde geldt voor deze special: de aandacht gaat vooral uit naar principes die gelden voor het gehele team. Ook op individueel niveau is er veel winst te behalen, zo betoogt Loran Vrielink. Hij richtte het bedrijf Your Tactical Analyst op en begeleidt spelers door middel van video-analyse. 'Als een individuele speler beter wordt, heeft dat natuurlijk een positieve invloed op de prestaties van het team.'

Inmiddels behoren onder meer Stefan de Vrij, Wesley Hoedt, Joël Veltman en Leroy Fer tot zijn klantenkring. Wat Vrielink doet, is ze (binnen de speelwijze van hun team) bewust maken van hun keuzes in het veld. Dit gebeurt met behulp van positiegebonden 'fundamentals'.

Loran Vrielink: 'Voor elke positie op het veld heb ik alle mogelijke spelsituaties uitgeschreven in de vorm van fundamentals: de optimale reactie in een bepaalde wedstrijd situatie. Voor een back zijn dit er bijvoorbeeld negentien, voor een buitenspeler achttien. Als ik een speler begeleid, kijk ik zijn hele wedstrijd terug en codeer ik al zijn voetbalacties door ze toe te kennen aan een fundamental. Die vormen samen mijn bijbel, de visie waarop mijn gehele werkwijze is gebaseerd. De fundamentals staan aan de basis van de manier waarop ik spelers beter bewust maak van hun eigen handelen. Het heeft me veel tijd en moeite gekost om tot in totaal 154 fundamentals te komen, verdeeld over zeven posities. Die wil ik niet zomaar delen.'

Reducing

U werkt onder meer met Wesley Hoedt. Kunt u een voorbeeld geven van een spelsituatie die u met hem bespreekt?

'Van zijn meest recente wedstrijd heb ik al zijn voetbalacties onderverdeeld in de verschillende fundamentals. Eén daarvan is bijvoorbeeld *reducing*, waarvan hij dan meerdere clipjes uit die

Wat doe ik als de aanvaller de bal kaatst? Allemaal voetbalhandelingen en keuzes op een individueel moment.

Voordat ik met Hoedt zit, selecteer ik bijvoorbeeld een aantal momenten van *reducing*. Een voorbeeld is een situatie in de thuiswedstrijd van Southampton tegen Liverpool waar-

'Ik heb per positie alle spelsituaties uitgeschreven in de vorm van fundamentals, die als leidraad dienen voor de analyses'

wedstrijd te zien krijgt. Reducing is het verminderen van de tijd en ruimte die een aanvaller krijgt door als centrale verdediger de eigen zone te verlaten en door te dekken. Dit is een tactische keuze. Blijf ik staan of dek ik door? Op welk moment? Wat is mijn lichaamshouding op dat moment?

uit de 0-2 ontstond. Mohamed Salah speelde tussen de linies en werd met een strakke pass ingespeeld. Hoedt stapte uit (afbeelding 1), Salah om-speelde hem met een eentwee en rondde oog-in-oog met de keeper af. Veel mensen hebben dan wel een beeld van wat er fout ging. Maar zo'n

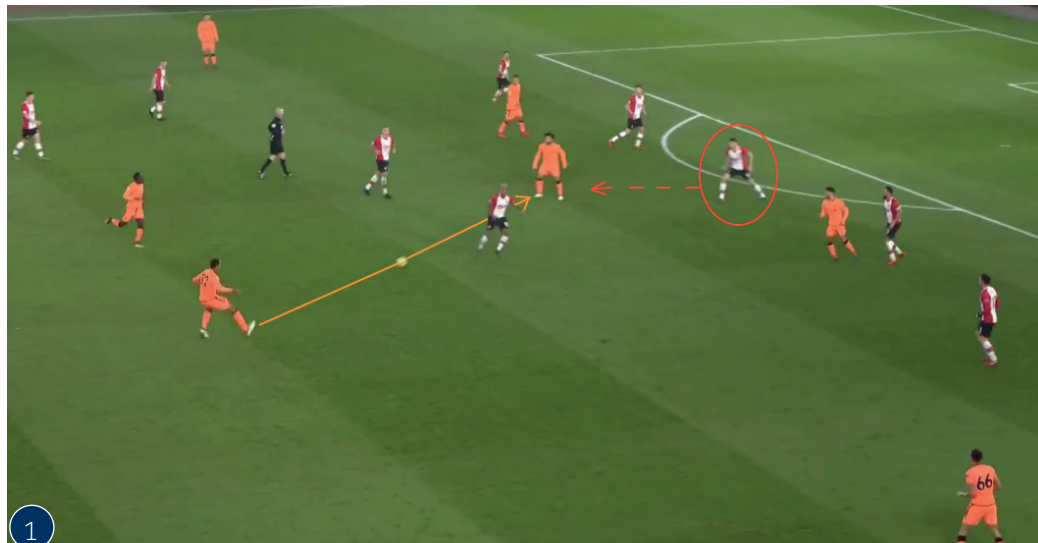
situatie komt vaak voor in een wedstrijd. Door al die clipjes achter elkaar met hem te bespreken, kan hij situaties vergelijken en kunnen we samen sparren over de beste manier om erop te anticiperen. In deze specifieke situatie had hij bijvoorbeeld eerder door kunnen dekken, Salah kunnen blokken nadat hij de eentwee aanging of in de zone kunnen blijven staan. Ik geef niet aan wat de beste optie was, maar laat Hoedt hierover nadenken door vragen te stellen. Hoedt presteert goed bij Southampton, door deze interactie wordt hij nóg beter.

Een trainingsvorm waarmee je deze fundamental kunt verbeteren, is bijvoorbeeld 3:3 lijndribbel of 3:3 plus keeper in vakken (afbeelding 2). In het eerste vak spelen de twee middenvelders de 2:1 uit. Zij mogen niet indribbelen, maar een van de twee komt onder de spits als die wordt ingespeeld. Dat mag ook de speler zijn die de spits inspeelt. Dat creëert onmiddellijk een situatie voor beide centrale verdedigers waarop zij moeten anticiperen. Stapte een van de twee uit? Zo ja, welke dan? En wat doet dan de andere centrale verdediger? Stel dat de spits overkomt naar de balkant, en aan diezelfde kant komt er een middenvelder bij, wat doen beide centrale verdedigers dan? Als de centrumverdediger aan de balkant doorstapt, moet zijn teamgenoot rugdekking verlenen. De centrumverdediger aan de balkant kan ook afwachten om zijn teamgenoot tijd te geven erbij te komen. De tactische keuzes die ze maken kun je direct met ze bespreken.'

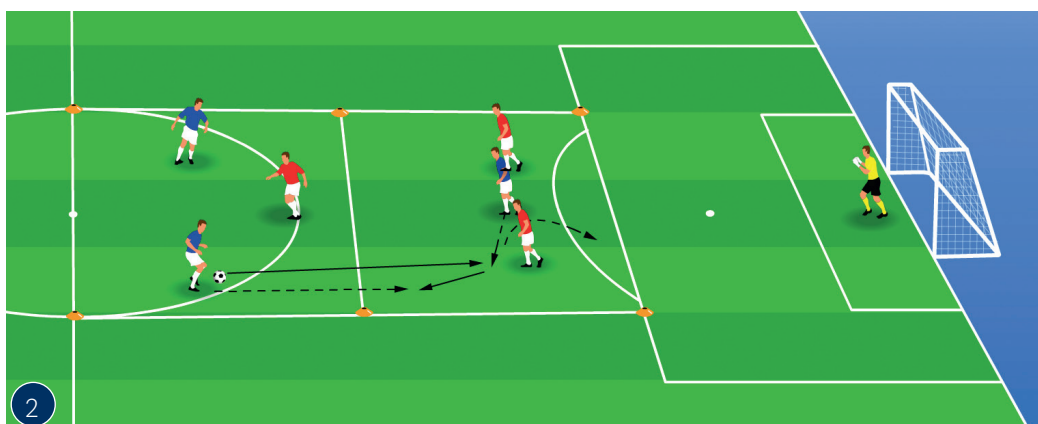
Clubvisie

Vanuit welke behoefte is uw bedrijf ontstaan? Is er bij clubs te weinig aandacht voor het individu?

'Een trainer begeleidt vaak meer dan twintig spelers en kan nooit met iedereen op zo'n diepgaand tactisch niveau sparren. Ook in de rest van de technische staf is hier vaak de tijd niet voor, zeker niet op de manier waarop ik werk. Het coderen van een wedstrijd (oftewel het toekennen van al zijn voetbalacties aan de verschillende fundamentals) kost zo'n drie uren. Dan is er nog het voorbereiden

Salah loopt vrij tussen de linies en wordt ingespeeld. Moet Hoedt hier uitstappen? Op welk moment? Met welke lichaamshouding? Wat doet hij als Salah inspeelt en doorbeweegt?

Een trainingsvorm om het uitstappen van de centrale verdediger te verbeteren. Een van de twee middenvelders sluit bij na de inspeelpass op de spits.

van een gesprek met een speler en het voeren van het gesprek zelf, waardoor je in totaal al snel zo'n vijf uur kwijt bent. Dat is voor trainers veel te veel.

hij a zegt, en ik b, dan krijgt een speler verschillende instructies en gaat hij wellicht twijfelen. Dat ondervang ik door aan een speler te vragen wat

'Door samen naar beelden te kijken, de juiste vragen te stellen en af en toe een beetje bij te sturen, maakt een speler al stappen'

Bovendien werkt het voor een speler ook wel verfrissend om je voetbalhandelingen te bespreken met iemand die buiten de club werkt.

Ik krijg vaak de vraag of mijn werk niet botst met dat van een trainer. Als

een trainer van hem verwacht en hem dáárin beter te maken. Wil een trainer dat een centrumverdediger rugdekking geeft aan de back, dan stel ik hem vragen over hoe hij dát het beste kan doen. Wil de trainer dat hij in de

15a. Backdoor

Situatie uitleg

Aanvaller zonder bal.

De rechts/links back is gefocust op de bal (de bal komt van de andere lane of vanuit de centrale lane).

Fundamental uitleg

Altijd diagonale loopacties richting de goal (voorkom dat je naar de achterlijn gaat).

Wanneer de back is gefocust op de bal, gebruik dan zijn blind-spot.

De loopactie kan eerst horizontaal zijn en daarna diagonaal op het moment dat de bal gegeven wordt (buitenspel lijn).

Almelo. Jorrit Hendrix draait op het middenveld open, Lozano positioneert zich in de blinde hoek van de links-back, blijft achter de buitenspelling, krijgt de bal op maat mee en rondt af (afbeelding 4).

Nederlandse spelers vragen de bal over het algemeen vaker in de voeten. Ook op die manier aan de bal komen is overigens een fundamental. Wat je graag ziet, is dat een buitenspeler met een individuele actie in de 1:1 komt met de back. Maar om aanspeelbaar te worden, moet hij vaak ook iets uitzakken. Zakt hij te ver uit, dan komt hij niet in een 1:1 met de back, maar kan een middenvelder of buitenspeler van de tegenstander de back helpen door te dubbelen. Een mogelijke oplossing daarvoor is dat de buitenspeler minder ver uitzakt om aanspeelbaar te worden. Als hij hoger op het veld aan de bal komt, is de afstand om te dubbelen groter en komt hij gemakkelijker in de 1:1. Van zo'n keuze maak ik buitenspelers bewust. Ik zeg niet dat ze continu de backdoor moeten toepassen of minder ver in de bal moeten komen, maar geef wel aan dat dit een optie is, wat daarbij belangrijk is en wat het ze oplevert als ze het goed uitvoeren.'

Als Hendrix de bal vrij heeft, loopt Lozano diep vanuit de dode hoek van de links-back van Heracles.

as blijft en de back het 1:1-duel uitvecht, dan hebben het over de manier waarop hij daar positie kiest.

Als een trainer hierover niet erg specifiek is, bijvoorbeeld omdat hij niet op zo'n detailniveau nadenkt over de taken en handelingen van een speler op een bepaalde positie, dan is er wat meer ruimte om mijn eigen kijk hierop door te laten schemeren. Maar waar het uiteindelijk vooral om draait, is dat een speler nadenkt over de keuzes die hij maakt. Door daar samen naar te kijken, hem er vragen over te stellen en af en toe een klein beetje bij te sturen, maakt hij al stappen.'

Backdoor

Kunt u een voorbeeld geven van een fundamenteel voor een buitenspeler?

‘Een sprekend voorbeeld vind ik de backdoor: als buitenspeler kies je het juiste moment om diep te gaan en de bal binnendoor te krijgen, tussen de centrale verdediger en back in (afbeelding 3). Wat je ziet is dat Zuid-Amerikaanse spelers, zoals David Neres en Hirving Lozano, die over het algemeen heel goed beheersen. Dit zijn niet toevallig twee spelers die ook veel scoren, simpelweg omdat ze, mede door de backdoor, vaak in kansrijke posities komen. Een goed voorbeeld is het doelpunt van Lozano tegen Heracles

Linie

Veel trainers werken vanuit de volgorde team, linie, individu. Welke volgorde hanteert u om de speelwijze over te brengen?

‘Ook bij mij is de speelwijze van het team het uitgangspunt. Of een verdediger speelt in een team met zonerdediging of mandekking maakt een wereld van verschil. Daarna kijk ik niet naar de linie, maar eerst naar het individu. Waarom? Stel dat een verdediger moet beslissen of hij wel of niet uitstapt op een spits die inzakkt of een aanvallende middenvelder die vrijstaat. Hij kan dan denken: ik stap nu uit, dan gaan de andere drie verdedigers automatisch naar binnen. Zo werkt het op papier, maar lang niet altijd in de praktijk. Een linietrainer kan hieraan wel aandacht besteden, maar als je een speler beter wilt maken op individueel niveau, moet hij betere

keuzes gaan maken en situaties leren lezen. Stel dat hij instapt, zijn medeverdedigers niet naar binnen komen en de tegenstander scoort. Dan kan hij hun wel de schuld geven, maar heeft zijn team wel een doelpunt tegen. Een individuele speler moet dus, zeker op korte termijn, rekening houden met de situatie om zich heen. Daarop baseert hij of hij in die situatie wel of niet moet uitstappen. Als een speler snapt wat er op individueel niveau wordt gevraagd, en als hij weet welke keuzes daarbij horen, is het gemakkelijker om op linieniveau te werken.

Een ander voorbeeld: een rechtsback komt in een verdedigende 1:1-situatie terecht. De teamafpraak is dat de onderlinge afstanden klein zijn. En de afspraak binnen de linie (in dit geval de rechterkant) is bijvoorbeeld dat spelers elkaar helpen door te dubbelen. Op linieniveau zou je de rechtsback dus kunnen adviseren een medespeler te roepen om te assisteren. Dat is wel iets om op lange termijn aan te werken, met de teamtrainer of een linietrainer, maar ik wil hem vooral bewust maken van zijn voetbalhandelingen als individu op dat moment. Als hij instapt, heeft hij kans dat hij wordt uitgespeeld. Houdt hij veel afstand tot de speler aan de bal, dan kan die op snelheid komen, de as opzoeken of een dieptepass versturen. Wat je wilt is dat je kort staat, op een dusdanige afstand dat je de tegenstander weinig tijd geeft, zonder het risico te lopen

en kun je beter contact maken. Dat zijn dingen die ik met een speler bespreek. Als hij zich daarin ontwikkelt, is er ruimte voor het verbeteren van de wisselwerking met spelers in zijn linie.

‘Het geeft heel veel richting als je als trainer per positie uitschrijft wat je op individueel niveau van spelers verwacht’

Op het moment dat een speler leert begrijpen welke fouten teamgenoten maken en waar zij goed in zijn, kun je daar rekening mee houden. Dat moet je leren herkennen. Je kunt er wel over zeuren, maar daar schiet je niets mee op. Als Joost van Aken linker centrale verdediger is en de linksback heeft moeite met knijpen als hij doordekt, moet Van Aken daar rekening mee houden. Door zijn medespelers te leren begrijpen, evenals zichzelf, wordt hij een betere speler. Dat vind ik het fijne aan beelden kijken met een speler en puur zijn handelingen bespreken in plaats van die van de gehele linie.’

Individu

U zegt ongeveer vijf uur bezig te zijn met de analyse van één wedstrijd van één speler. Dat is uiteraard niet te doen voor een

op individueel niveau amper. Als trainer is het logisch om je in de eerste periode in het seizoen volledig toe te leggen op de speelwijze van het team. Later in het seizoen is er veel ruimte om spelers op individueel ni-

veau beter te maken. Het geeft dan heel veel richting en sturing als je per positie hebt uitgeschreven wat je van een speler verwacht. Daarin kun je natuurlijk onderscheid maken tussen verschillende types. Van een box-to-boxmiddenvelder verwacht je andere fundamentals dan van een aanvallende middenvelder.

Ik geloof zeker dat spelprincipes op teamniveau heel veel sturing geven. Ze kunnen de basis zijn voor de manier van spelen. Maar om spelers écht beter te maken, vind ik dat je daar altijd vanuit een methodische structuur gedetailleerde aanwijzingen op individueel niveau aan moet toevoegen. Daarmee maak je uiteindelijk het verschil. Een voorbeeld: je speelwijze op teamniveau is dat je uit de zone wilt spelen. Als individuele verdedigende handeling voor een controlerende middenvelder heb je het dan bijvoorbeeld over passlijnen blokkeren. Daarvoor moet hij zich continu bewust zijn van de spelers in zijn rug. Voor een buitenspeler heeft het principe van in de zone spelen op individueel niveau weer andere consequenties.’

‘Een speler kan er niet blindelings van uitgaan dat zijn teamgenoten adequaat reageren op de keuze die hij maakt’

uitgespeeld te worden. Je dwingt een aanvaller daarmee tot een fout, want hij zal op een gegeven moment iets proberen terwijl jij een voorsprong hebt. Door op je voorvoeten te staan, iets ingedraaid, ben je sneller weg

trainer, zeker niet in het amateurvoetbal. Hoe kunnen trainers toch meer aandacht aan het individu besteden?

‘Wat je vaak ziet, is dat trainers hun speelwijze op teamniveau redelijk uitgebreid hebben uitgewerkt, maar

www.yourtacticalanalyst.com

Ronnie Couwenberg, life & performance coach én voetbaltrainer

Principes voor de ontwikkeling van een trainer-coach

Ronnie Couwenberg coacht topsporters, trainers en ondernemers in het ontwikkelen van vaardigheden waardoor ze onder alle omstandigheden het beste uit zichzelf halen. Hij heeft zeventien jaar ervaring als voetbaltrainer: werkte als jeugdtrainer bij PSV, begeleidde voetbalprojecten in o.a. Azië en was jarenlang trainer in de top van het amateurvoetbal. Acht jaar combineerde hij zijn voetbalpassie met een baan als sportinstructeur bij de Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven. Op basis van zijn levensverhaal en zijn huidige job benoemt hij voor deze special de principes voor trainers die bereid zijn veel energie te stoppen in hun ontwikkeling.

'Train de trainer'

'Ik doe alleen maar dingen waar ik goed in ben.' Met zijn openingszin én basisprincipe maakt Ronnie Couwenberg meteen duidelijk wat zijn eigen gedrevenheid ook bij dit gesprek moet opleveren: Kwaliteit! De life & performance coach én voetbaltrainer heeft daarom de locatie op Strijp S in Eindhoven zelf geregeld om ervan verzekerd te zijn dat beamer, laptop en flip-over op de gewenste plek staan en de wifi en stiften gecontroleerd zijn. Ondersteunende filmpjes en documenten staan na drie dagen voorbereiding precies in de gewenste volgorde op zijn laptop. Om mentaal en fysiek goed voorbereid te zijn, heeft hij een vroege ochtendrun van ruim een uur en de dagelijkse meditatie al achter zich. We kunnen!

Foto: Hein Gijbers

Principe 1: Ga alleen een uitdaging aan als je ervan overtuigd bent dat je optimale kwaliteit kunt leveren. Doe iets goed of doe het niet

'Thuis hebben we altijd een autobedrijf gehad. Voor mijn vader was het vanzelfsprekend dat ik zijn opvolger werd. Zes jaar heb ik autotechniek gestudeerd. Ik werd er steeds ongelukkiger van. Gefraudeerd bij het leven om nog wat voldoende te scoren. Geen motivatie, laat staan bezieling. Halverwege de MTS was het overduidelijk: de autobranche zou het niet worden. Ik stopte abrupt met de studie, hoe pijnlijk dat voor mijn vader ook was. Wat dan wel? Geen idee. Alles pakte ik aan. Rubbers in ruiten duwen, werken in een friettent en het vrachtwagenrijbewijs werd gehaald om te kunnen bijklussen. Tot het moment dat een tante zei: 'Ronnie, je

bent sportief, is het CIOS niets voor jou?' Nooit aan gedacht. Maar toen ik ontdekte wat die opleiding inhield, was ik verkocht: 'Dit is wat ik wil.' Het commitment dat ik meteen met mezelf aanging: 'Stoppen met frauderen en hier vol voor gaan. Je doet vanaf nu iets goed of je doet het niet.' Met die instelling begin ik nog steeds aan elke nieuwe dag.'

Om het belang van dit eerste principe te onderstrepen, kondigt Ronnie Couwenberg een opmerkelijke video voor ons aan. Een beetje gedateerd, maar door de inhoud kan die als inspiratiebron nog lang mee. Het is het interview van Henk Spaan met Robin van Persie waarin de laatste vertelt hoe Dennis Bergkamp, toen ze samen bij Arsenal speelden, hem op het trainingsveld liet inzien wat ervoor nodig is om het allerbeste uit jezelf te halen. Het filmpje staat op de site van De Voetbaltrainer. Of tik bij YouTube de zoekopdracht 'Robin

van Persie over Dennis Bergkamp' in (3'38"). Het is ook prachtig materiaal om aan je spelers te laten zien.

Principe 2: Accepteer een periode van onzekerheid en risico's als je je hart, je passie wilt volgen

'In het tweede CIOS-jaar kwam het volgende belangrijke moment. Je weet dat het moeilijk is je kost als trainer te verdienen wanneer je geen profvoetballer bent geweest. Dus koos ik voor Bewegen & Hulpverleners als hoofdvak met daarnaast zwemmen en een beetje voetbal als bescheiden keuzevakken. Maar na een week in het zwembad gelegen te hebben, dacht ik: 'Wat doe ik hier in vredesnaam in zo'n zwembad?' Ik zeurde zolang dat ik alsnog de zwemuren mocht inleveren voor meer voetbaluren, hoewel daardoor mijn toekomst op papier onzekerder werd. Voetbal was en is mijn passie en vanaf dat moment was ik een gelukkig mens en heb alleen maar plankgas gegeven.'

Principe 3: Oogsten komt meestal pas na een langere periode van intensief investeren in jezelf en je netwerk

'Op het CIOS was Jan Lauers een van mijn voetbaldocenten. Streng en gedreven. Jarenlang trainer in de top van het amateurvoetbal en van jeugdteams bij PSV, Fortuna Sittard en Roda JC. In 2000 was mijn vraag aan hem: 'Vanaf nu wil ik alleen nog maar van de besten leren. Kun je me helpen om een stageplek bij PSV te krijgen?' Hij regelde een gesprek met Hoofd Jeugdopleiding Remy Reijnierse en ik kon aan de slag. Mijn insteek was: 'Elk uur dat het kan, ben ik bij PSV.' Er waren weken van zestig uur en meer bij. Alle kennis wilde ik opsnuiven. Na het stagejaar kreeg ik drie jaar achter elkaar een bescheiden contract. Dat boeide me niet, als ik maar in zo'n topcultuuromgeving kon blijven leren en meteen een groot netwerk wist op te bouwen. Het was de tijd dat bij PSV elk jaar een nieuw Hoofd Jeugdopleiding werd gepresenteerd: na Remy Reijnierse - wat had die man een visie op het spelletje!

- waren dat Fred Rutten, Pim Verbeek en Joop Brand. Ook de aanpak en de ideeën van Pim Verbeek spraken me aan. In die periode stelde PSV me in staat het TCI-jeugd diploma te halen. 's Morgens werkte ik inmiddels als sportinstructeur bij de Geestelijke Gezondheidszorg in Eindhoven met mensen die alleen maar diep in de shit zaten. In de middaguren ging ik onder het spoor door naar de Herd-gang om daar met louter toptalenten te werken. Is er door die grote tegenstelling nog een betere leerschool

niveau trainen. Dat beviel blijkbaar en al snel kreeg ik soortgelijke verzoeken uit andere delen van Japan en China, maar ook bijvoorbeeld Canada. Het was een periode waarin ik snelle stappen in mijn ontwikkeling maakte. Het resultaat van jarenlang investeren en een netwerk opbouwen.'

Principe 4: Als je optimaal wilt presteren, heb je een obsessie nodig

'Als je steeds naar kwaliteit wilt streven, moet je blijven investeren en

'Doelen zijn belangrijk, maar belangrijker is het om een persoon te worden die doelen realiseert'

denkbaar? Voor mij in elk geval niet. Het was keihard werken, steeds opnieuw investeren, maar ik zou het zo weer doen. Ook al stond er maar een matige vergoeding tegenover.

Door het opgebouwde netwerk bij PSV kwam een paar jaar later het aanbod langs van René Eijer om hem een keer te vervangen bij een voetbalklus in Japan. Voor een korte periode mocht ik daar jonge spelers van een aardig

mag je geen uren tellen. Ik ben met mijn vak zeven dagen per week bezig en op vakantie heb ik mijn laptop bij me. Dat houd ik vol, omdat ik passie heb voor wat ik doe en dagelijks ook de tijd neem voor fysiek herstel en een goede conditie. Maar voor de rest sta ik onafgebroken in een leeren doestand wat mijn vak betreft. Ik zoek ook steeds opnieuw de echte innovators in de sportwereld op die hun nek durven uit te steken, al weten ze

De jonge Van Persie leerde bij Arsenal van de ervaren Bergkamp wat nodig is om het beste uit jezelf te halen.

Foto: Pro Shots

DE PIRAMIDE VAN ZELFVERTROUWEN

Innerlijke Zekerheid

Zelfvertrouwen

Het hoogste stadium van zelfvertrouwen ervaar je in flow. In deze staat van 'zijn' ervaar je complete innerlijke zekerheid en presteer je in de afwezigheid van angst en afleiding.

dat ze op veel weerstand kunnen rekenen. Er is bij mij zeker het besef dat die obsessie veel van mijn omgeving vraagt, maar dat zou ook zo zijn als ik minder kwaliteit lever, want daar word ik niet gelukkig van. Investeren in je persoonlijke groei levert een geluksgevoel op. Maar groei vereist ook leren om te gaan met tegenslagen

derneer een keer zoveel tegenslag gehad dat ik me afvroeg waar ik mee bezig was.

Er volgde na die vervelende tijd een intensieve en lange periode van onderzoek naar wat zelfvertrouwen in de kern is. Ik sta nu vol in mijn kracht. Dit wil niet zeggen dat ik nooit twijfel of mezelf nooit eens onzeker

'Hoe hard je ook werkt of gefocust bent, alleen met een rustige geest haal je het beste uit jezelf'

en pijn. En dan toch steeds het lef hebben om buiten je comfortzone te treden. Er zijn mensen die daar angst voor hebben. Maar pijn is ook een prikkel om te groeien.'

Principe 5: Werk aan je zelfvertrouwen

'Mijn zelfvertrouwen is al heel wat keren op de proef gesteld en er zijn tijden geweest dat ik het geloof in mezelf helemaal kwijt was. Gepest op school, zware blessures, een echtscheiding, als voetbalcoach geen grip op een wedstrijd krijgen en als on-

voel. Volgens mij ervaren we dat van tijd tot tijd allemaal. Waar het om gaat, is de manier waarop je met de onzekerheid omgaat. Door een eigen-gemaakt model - 'De piramide van zelfvertrouwen' - kan ik snel inzichtelijk maken op welk niveau er een probleem ontstaat en gericht actie ondernemen. De mensen die ik coach en train reik ik op deze manier praktische handvatten aan om zelfvertrouwen te ontwikkelen tot een niveau van innerlijke zekerheid, waarin je presteert in de afwezigheid van angst en afleiding.

A. In die zoektocht heb ik ontdekt dat eigenwaarde de basis van zelfvertrouwen is. Het allerbelangrijkste is dat de relatie met jezelf goed op orde is. Op dat fundament bouw je je leven. Als die basis zwak is, zal alles wat je hierop bouwt geen werkelijke waarde hebben.

B. Aan vaardigheden kun je werken. Bijvoorbeeld aan je Engels als je op een internationaal congres moet spreken. Kwaliteit was immers de basisnorm en daar hoort geen gebrekkig Engels in een internationaal gezelschap bij. Beheers je voor een bepaalde situatie de basisvaardigheden onvoldoende, dan doet dat meteen iets met je zelfvertrouwen.

C. Dat geldt ook voor een goede voorbereiding. Elke trainer kent het gevoel voor een wedstrijd dat het die dag eigenlijk niet meer fout kan gaan, ook al speel je tegen een sterkere tegenstander. Vaak heeft dat te maken met het zelfvertrouwen dat spelers én staf door die goede voorbereiding voor dat duel samen hebben opgebouwd, delen en dus uitstralen.

D. Nog hoger in het model komt 'weten'. Je weet dat je weet. Dit weten heeft niets met je rationele denken te maken, maar komt vanuit je hart. Ineens zijn keuzes helder, zie je de oplossing voor een probleem of word je je bewust van een diepgaand inzicht.

E. Dit weten gaat vooraf aan flow: het hoogste stadium van zelfvertrouwen. Flow is 'weten' in actie, je bent volledig geconcentreerd en presteert in de afwezigheid van angst en afleiding.'

Principe 6: Zorg voor voldoende energie

'Ik ben een grote fan van het gedachtegoed van Toon Gerbrands, de Algemeen Directeur van PSV. Dus ook van zijn boeken over topsportmanagement. Zijn meest recente uitgave, 'Mijn Stijl', gaat ook over wat de principes zijn om succes te bereiken. Daarin benadrukt Gerbrands hoe cruciaal het is om je energie goed te managen als je prestaties wilt leveren. Hij benoemt daarbij drie pijlers: de fysieke (voldoende slaap en een gezond voedingspatroon), de emotionele (doe voldoende dingen die je leuk vindt en

Waarom als trainer en voetballer mediteren?

1. Het helpt je te focussen
2. Je kunt beter omgaan met pijn
3. Je kunt beter omgaan met angst
4. Het versterkt je immuunsysteem
5. Je geest komt tot rust
6. Het maakt je veerkrachtig
7. Je stressniveau wordt lager
8. Het helpt bij het stabiliseren van je emoties
9. Je slaapt beter
10. Het verschaft je inzicht

‘Sporters verbeteren hun vaardigheden door te trainen. Maar als je het optimale uit jezelf wilt halen, is dat niet voldoende. Wat ook nodig is, is inzicht in wie je werkelijk bent. Meditatie is een proces dat je steeds meer en dieper inzicht geeft in wie je bent en hoe je het beste uit jezelf haalt.

Trainers die nog niet bekend zijn met meditatie, raad ik aan om het eens te proberen. Onderzoek welke meditatie bij je past. Geef het twee maanden de kans, kijk eens wat het met je doet. Je zult waarschijnlijk verrast zijn door de positieve resultaten. Op mijn website kun je twee meditatietechnieken downloaden om eens mee te experimenteren.’

die energie opleveren) en de mentale component (bepaal zelf je prioriteiten en focus je daar dan ook op).

Dat kan ik alleen maar onderstrepen. Als ik topscherp moet zijn, dan gaat daar bijvoorbeeld altijd een stevige fysieke voorbereiding aan vooraf. Hardlopen en meditatie zijn dan vaste onderdelen. Dat laatste is een gevoelig thema in de conservatieve voetbalwereld. Maar kijk je naar de aantoonbare voordelen van meditatie, dan is de vertaalslag naar de voordelen daarvan voor sporter en trainer makkelijk in te vullen. Meditatie zorgt er namelijk voor dat er een natuurlijke rust over je heen komt. Daardoor herstel je sneller, neemt de concentratie toe, maar ook bijvoorbeeld de creativiteit. In 2015 reisde ik naar India om mezelf nog meer te verdiepen in meditatie en me te laten begeleiden door specialisten. Ik kwam in aanraking met meditatietechnieken waarvan ik het bestaan niet kende, maar waarvan ik direct voelde dat ze waardevol voor me waren. In de topsport gaat het om het zoeken naar die éne procent verbetering. Waar valt die winst te halen? Over de positieve aspecten van meditatie in het algemeen is al veel geschreven. Maar ook sporters en trainers die met regelmaat mediteren,

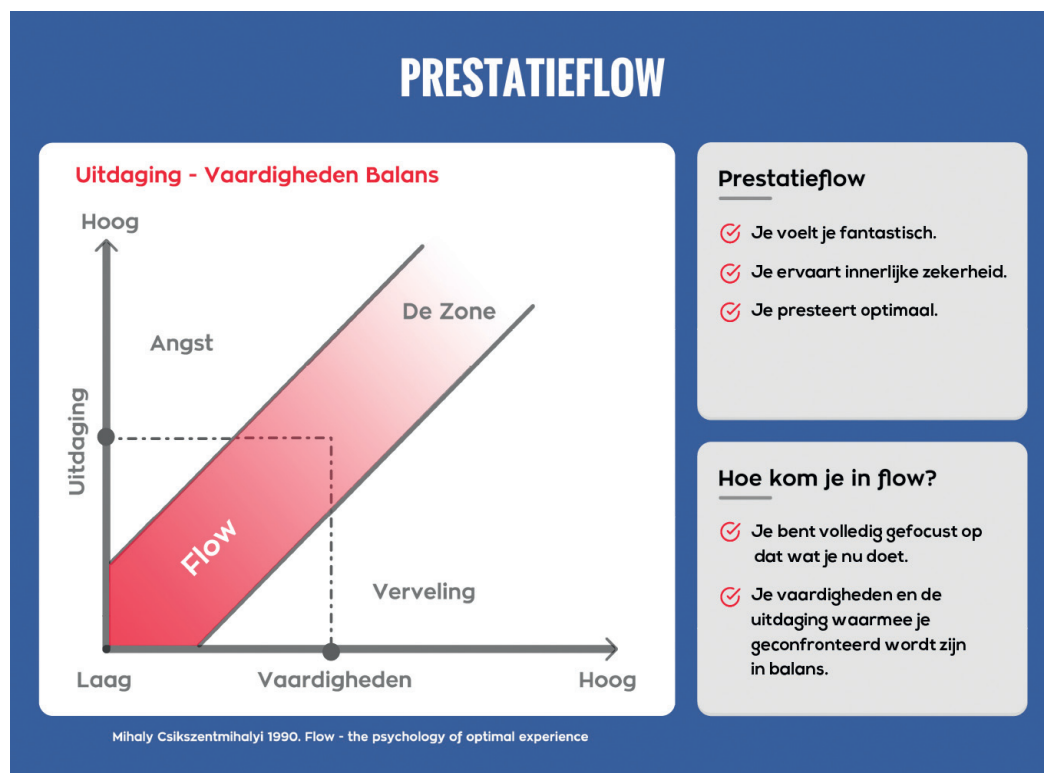
zullen de vele voordelen ondervinden die meditatie met zich meebrengt. Hoe hard je ook werkt en hoe gefocust je ook bent, alleen met een rustige geest haal je het beste uit jezelf.’

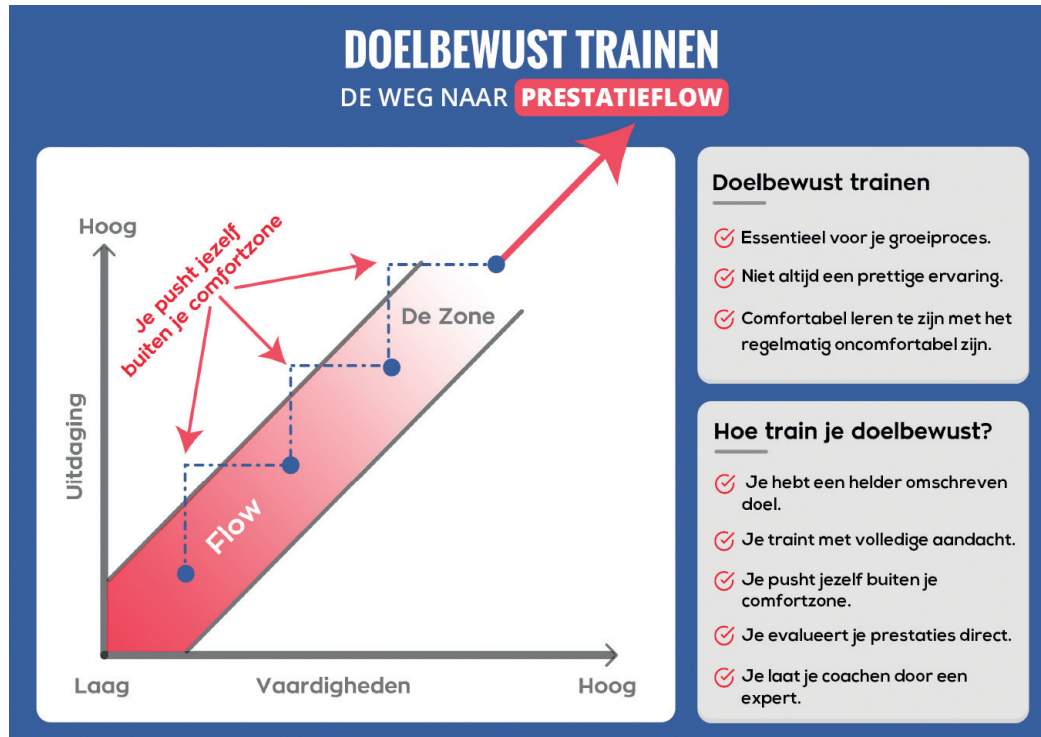
Principe 7: Wees integer, naar de ander en naar jezelf

‘Voor mij is het een basisnorm: speel als trainer geen mensen tegen elkaar uit. Wanneer een andere club zich bij jou meldt, dan ben je integer als je meteen de huidige club informeert. Nog zo’n voorbeeld uit mijn loopbaan: ik zat nog zonder club en kreeg een mooie aanbieding van een eersteklasser. Maar er bestond nog een kans dat ik bij een hoofdklasser aan de slag kon gaan. Die ambitie heb ik in het sollicitatiegesprek bij de eersteklasser gemeld. Ik wilde hoe dan ook voorkomen dat er een situatie zou ontstaan waarbij beide clubs tegen elkaar uitgespeeld zouden worden. Door zo’n opstelling loop je misschien een keer een mooie uitdaging mis, maar op de lange termijn is de kans groter dat ze vaker bij jou terechtkomen.’

Principe 8: Door prestatieflow haal je het beste uit jezelf

‘In een van de blogs op mijn site werk ik het begrip prestatieflow uit. Binnen de sport en overal waar mensen grenzen verleggen en optimaal presteren,

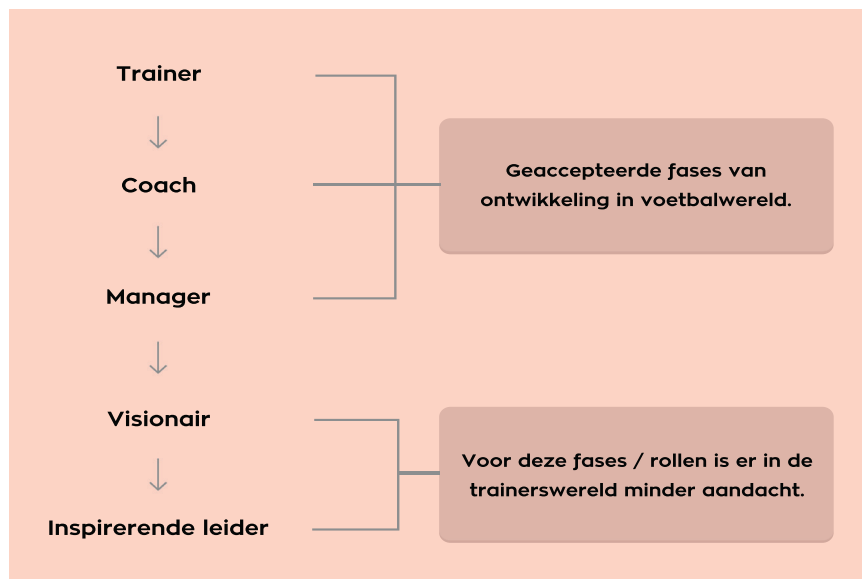

speelt prestatieflow de grootste rol. Daardoor ben je in staat om het allerbeste uit jezelf te halen in situaties die voor jou uitdagend zijn. Je vaardigheden zijn zo goed ontwikkeld dat de activiteit waarmee je bezig bent, je makkelijk afaat. Je voelt je zeker, het is alsof alles vanzelf gaat. Je presteert optimaal en je bent effectief. Sporters spreken vaak over 'in de zone zijn'. In zijn boek 'Flow, the psychology of optimal experience' omschrijft Mihaly Csikszentmihalyi het concept flow aan de hand van de 'Uitdaging -Vaardigheden Balans' (UV-balans). Daarvan heb ik een infographic gemaakt (zie pagina 71).

Lang niet altijd matchen de vaardigheden met de uitdagingen binnen de UV-balans. Als je naar de infographic kijkt, dan zie je dat je in een angstsituatie terechtkomt als je met een te grote uitdaging geconfronteerd wordt waar je nog niet de juiste vaardigheden voor hebt. Andersom, als je bepaalde vaardigheden erg goed ontwikkeld hebt en de uitdaging waarmee je geconfronteerd wordt, is niet groot of spannend genoeg voor je, dan voel je je verveld of misschien zelfs gefrustreerd. Je wordt niet genoeg uitgedaagd! Zowel angst als verveling zorgt

ervoor dat je niet in de flow komt. Als jij als trainer op een te laag of misschien wel te hoog niveau werkzaam bent, kom je niet in flow. Prestatieflow vraagt om specifieke vaardigheden. Hiervoor is intensieve training en commitment nodig. Hoe groter de uitdaging, des te moeilijker het is om in een flow te komen. Dit is waarom sporters, speciale eenheden en mensen die hun grenzen willen verleggen, doelbewust trainen (zie infographic hierboven). Zo kunnen ze in uitdagen

wedstrijdvoorbereiding. Dan groei je naar de rol van coach toe, die zijn spelers prikkelt door de juiste vragen te stellen. Je maakt je spelers ervan bewust waar ze mee bezig zijn en waarom. Daarna komt er de rol van manager bij. Je stuurt een staf van specialisten aan die jou door hun specifieke kennis ondersteunen om het beste uit je spelers te halen. Maar er zijn nog twee fases en rollen bij die je zeker op een hoger niveau van een trainer mag verwachten. Op de eerste plaats die van visionair. Je moet veel kennis vergaren en op basis daarvan een visie ontwikkelen over nieuwe trends in jouw vakgebied. Het gaat er niet om dat je al die trends meteen moet toepassen, maar je moet

geven begint met het exact kunnen verwoorden wat je wilt, waarom je dit wilt en hoe je dit wilt. Dat kost tijd en energie. Ik ben weinig coaches tegengekomen die hun filosofie zo fantastisch hebben verwoord als de Americanfootballcoach Pete Carroll. Ik ben euforisch over de manier waarop hij zijn leven, zijn ups en downs als coach in zijn boek 'Win Forever' beschrijft en hoe hij zichzelf uiteindelijk verplicht heeft om zijn filosofie tot in detail uit te schrijven. Dit boek zou elke trainer-coach moeten lezen.'

Principe 11: Wees oprecht geïnteresseerd in de ander

'Een trainer moet steeds investeren in de kwaliteit van de verbinding

je de mentaliteit hebben om altijd en overal kennis over je vak te vergaren. Dat lukt je eerder als je ook zelf kennis deelt. Dat is niet de sterkste eigenschap van veel trainers. In de Nederlandse voetbalwereld lopen we achter wat kennisdeling en echte innovatie betreft. Vergelijk het maar met andere sporten en coaches. De bijeenkomsten van de Coaches Betaald Voetbal bezoek ik vooral om collega's te ontmoeten, niet omdat ik van het plenaire gedeelte zoveel nieuws verwacht. En als er een verfrissend verhaal te horen is, wordt dat nauwelijks gedeeld. Peter Bosz gaf een paar maanden geleden een boeiende lezing over zijn innovatieve aanpak. Er zaten ruim 300 trainers

'Echte tegenstand komt van binnen en niet van je tegenstander. Het is de uitdaging om gefocust te blijven en de competitie met jezelf aan te gaan, iedere dag opnieuw'

ze wel kennen. Vervolgens onderzoek je of de spelers en/of jij er baat bij kunnen hebben. Je durft dus te onderzoeken wat het effect van meditatie is, ook al benoemt je omgeving dat als 'wazig'. Daarna pas formuleer je je mening. Zo durf je bijvoorbeeld ook het effect van yoga te onderzoeken. Dan ontdek je wellicht dat deze vorm van bewustwording en ontspanning door de gewenste lichaamshouding aan te nemen minder geschikt is voor je spelers. Maar je hebt het wel onderzocht voordat je er een ongenueerde mening over uitspreekt.'

Principe 10: Toon doorzettingsvermogen als het gaat om het optimaal verwoorden van visie en aanpak

'Wanneer je die ontwikkelfases hebt doorlopen, kun je de inspirerende leider worden of zijn van wie de spelers de visie en aanpak graag volgen. Helaas zijn er nog veel trainers die hun goede visie belabberd verwoorden naar hun spelers en daardoor onvoldoende inspireren. Leiding-

met de ander. De meeste relaties worden vanzelf beroerder, daar hoeft je niets voor te doen. Oprecht aandacht geven aan de ander vormt de basis van een hechte teamcultuur. Oprecht geïnteresseerd zijn houdt in dat je bijvoorbeeld tijdens een gesprek met je volledige aandacht bij die persoon bent. Mobieltje uit, niet na een minuut alweer afgeleid zijn en je hoofd wegdraaien. Of alleen 'autobiografisch luisteren': even iets bij de ander oppikken en dat gebruiken om vervolgens je eigen verhaal en vooral mening te kunnen vertellen. Echte aandacht van de trainer voor zijn spelers draagt bij aan een goede prestatiecultuur: dat is het resultaat van zo groot mogelijke betrokkenheid en onderlinge verbinding. Bereik je als trainer dat niveau met je team, dan zie je vaak dat een ploeg meer aan kan, beter presteert dan je op basis van de specifieke voetbalkwaliteiten verwacht.'

Principe 12: Kennisdeling is noodzakelijk

'Wil je als trainer hogerop, dan moet

in de zaal. Maar er was geen camera te bekennen om alles te registreren en daarna met andere trainers, bijvoorbeeld de leden in het buitenland, te delen. En in het eigen blad van de CBV was alles gecomprimeerd tot één pagina. Doodzonde! Als je samen stappen wilt maken, is openstaan voor kennisdeling een belangrijke voorwaarde. Zelf lever ik bijvoorbeeld een bijdrage aan kennisdeling binnen het trainersvak door op mijn site mijn aanpak en visie te vertalen in een serie blogs en vlogs die me veel voorbereidingstijd kosten. Maar door die blogs kom ik in contact met vakcollega's, waardoor ik op mijn beurt nieuwe inzichten opdoe. Ik haal veel voldoening uit het ontmoeten van inspirerende mensen en het vergaren van nieuwe inzichten.'

RONNIE COUWENBERG
life & performance coach
www.ronniecouwenberg.nl

Conclusies van deze speciale editie

Principes kiezen en overbrengen

In deze special geven twaalf trainers, werkzaam met verschillende leeftijden en op verschillende niveaus, hun visie op het opstellen en trainbaar maken van spelprincipes. Bij de ene club zijn ze daar al heel ver mee, bij de andere is dit proces pas recentelijk echt in gang gezet. Uit al deze interviews is een gemeenschappelijke deler te destilleren, een stappenplan dat elke trainer of Hoofd Opleiding kan gebruiken om bij zijn team of club spelprincipes op te stellen of aan te scherpen.

Voordelen

Ook zonder spelprincipes te gebruiken is een winnend team te formeren, geen enkele manier van werken is zaligmakend. Uit de praktijk blijkt echter dat trainers die vanuit principes werken hier bijna zonder uitzondering erg enthousiast over zijn. Het meest gehoorde argument: de principes bieden structuur en houvast in het trainen en coachen van het complexe voetbalspel, zowel voor de trainers als de spelers.

In de intro van deze special kwamen nog vier voordelen aan bod. In het kort: principes creëren een herkenbare manier van spelen, maken je onvoorspelbaar voor de tegenstander, stimuleren creativiteit bij spelers en maken trainingen wedstrijdacht. De geïnterviewde trainers in deze special onderschrijven dit.

Peter Hyballa voegt daar een voordeel aan toe. 'Principes geven je de mogelijkheid om in de wedstrijd en tijdens trainingen korte 'commando's' te geven aan spelers. Met concrete, bondige termen als 'Kijk diep!' of 'Gegenpressing!' weten spelers direct wat je bedoelt, op voorwaarde dat je hier veel op hebt getraind natuurlijk. Hoe mooi is het dat je als coach door middel van één woord het voetbalgedrag van je spelers gecoördineerd kunt beïnvloeden?'

João Tralhão noemt een voordeel dat hierbij aansluit. 'Als je spelers coacht tijdens een trainingsvorm, bestaat het gevaar dat ze vooral die specifieke trainingsvorm beter uitvoeren. Het is maar de vraag hoe groot de transfer naar de wedstrijd is. Als je als trainer uitgaat van je principes, en die vervolgens trainbaar maakt, weet je zeker dat de trainingen die je geeft je spelers beter maken in wedstrijden.'

Ook Dick Lukkien noemt een extra voordeel van principes. 'Specifieke aanwijzingen en tactische keuzes per wedstrijd kunnen heel effectief zijn, maar wel vooral in die ene wedstrijd, op dat ene moment. Door te werken aan je spelprincipes ontwikkel je het team op de lange termijn. Spelers die oppikken wat je ze leert, kunnen dit het hele seizoen gebruiken.'

Spelidee

João Tralhão benadrukt dat er een bepaalde visie ten grondslag moet liggen aan de gekozen principes. 'Alles begint met een spelidee dat aan de basis staat van je manier van spelen. Het spelidee vormt het fundament voor de principes die je hanteert. Als je lukraak principes kiest om op je team over te brengen, maar hier ligt geen spelidee aan ten grondslag, dan zetten de principes weinig zoden aan de dijk. Komen de principes

voort uit je spelidee, dan zijn ze met elkaar vervlochten en versterken ze elkaar.'

Ook Pjotr van der Marel legt uit dat de Spartaanse principes niet zomaar uit de lucht kwamen vallen. 'We zijn uitgegaan van onze missie en visie. Daarin staan bij Sparta twee belangrijke uitgangspunten: attractief spelen en strijdvaardig zijn. Pas als je weet wat je als club wilt, kun je tot spelprincipes komen die bij je passen.'

Dick Lukkien voegt daaraan toe dat je nog zulke mooie en heldere principes kunt hebben als coach, maar je wel de spelers moet hebben om ze uit te voeren. 'Je kunt wel willen dat je altijd onder druk opbouwt, maar als je twee centrale verdedigers hebt die dit niet kunnen, dan moet je misschien van dat principe afstappen.'

Brainstormsessie

Vanaf het moment dat sc Heerenveen besloot spelprincipes als basis voor de speelwijze te hanteren, werden deze niet zomaar op het bordje van de jeugdtrainers gedropt, zo vertelt Ronnie Pander. 'Aan het begin van het seizoen zijn we met alle (jeugd)trainers en de Hoofd Opleiding binnen de club bijeengekomen. Door het met elkaar over spelprincipes te hebben en erover te discussiëren, zijn we gekomen tot twaalf principes

die meest belangrijk en herkenbaar zijn voor onze opleiding.'

Pjotr van der Marel schetst bij Sparta eenzelfde beeld. 'Er zijn diverse sessies

georganiseerd, waarin we met trainers hebben gediscussieerd over wat we bij Sparta belangrijk vinden. In een woordweb kwam van alles te staan wat met aanvallen, verdedigen en om-

schakelen te maken heeft. Vanuit deze brainstormsessie hebben we punten geclusterd tot een principe. Dit proces hebben we allemaal als erg waardevol ervaren.'

Principes per teamfunctie

In de kaders hieronder staan lijsten met mogelijke spelprincipes per teamfunctie. Niet alle opties in de lijst zijn ontegenzeggelijk principes, want soms lijken het meer voetbalhandelingen of middelen om een bepaald principe goed uit te voeren. Uiteindelijk zijn ze vooral bedoeld ter inspiratie. Welke principes zijn het meest geschikt voor ons team of onze club? En hoe gaan we die zó opschrijven dat ze nog beter bij ons passen?

Aanvallende principes

- ☐ Een overtal creëren rondom de bal
- ☐ Diepte voor breedte verkiezen
- ☐ Eerst diep kijken, dan pas beslissen
- ☐ De derde man benutten
- ☐ Ruimte maken voor jezelf en anderen
- ☐ De bal bij voorkeur in de as houden
- ☐ Diepte benutten achter de verdediging
- ☐ De restverdediging op orde hebben
- ☐ Op zoek gaan naar ruimtes op het veld
- ☐ De onderlinge afstanden bewaken
- ☐ Altijd meerdere afspeelmogelijkheden creëren
- ☐ De bal spelen in plaats van ermee lopen
- ☐ Een hoog baltempo hanteren
- ☐ Afwisselen tussen diepte en in de bal
- ☐ Bij voorkeur schuine passes inspelen
- ☐ Veel beweging en positiewisselingen
- ☐ Altijd de bal willen hebben
- ☐ Het gehele veld benutten
- ☐ Veel spelers in de as van het veld
- ☐ Tegenstanders uitspelen
- ☐ Na een pass terug volgt een pass vooruit
- ☐ Variëren in baltempo (temporiseren)
- ☐ Spelers aanspelen met hun gezicht naar het doel
- ☐ 2:1-situaties creëren en ze uitspelen
- ☐ Variëren in lengte: kort-kort-lang
- ☐ Bewuste risicoafwegingen maken
- ☐ Niet inspelen maar uitspelen
- ☐ Initiëren in plaats van reageren

Principes in de omschakeling na balverlies

- ☐ Zo snel mogelijk omschakelen
- ☐ Direct druk op de bal zetten
- ☐ Waar mogelijk een slimme overtreding maken
- ☐ Zo snel mogelijk als team onder de bal komen
- ☐ De tegenstander aan de bal insluiten
- ☐ Direct druk op de bal door de dichtstbijzijnde speler
- ☐ De bal binnen (...) seconden heroveren

Verdedigende principes

- ☐ De onderlinge afstanden klein houden
- ☐ Een overtal rondom de bal creëren
- ☐ Altijd en overtal druk op de bal zetten
- ☐ Overal op het veld rugdekking geven
- ☐ Elkaar helpen door te dubbelen
- ☐ In de duels contact maken met de tegenstander
- ☐ Continu als team de as afschermen
- ☐ Kort dekken in de buurt van de bal
- ☐ Kantelen naar de kant van de bal
- ☐ Agressief drukzetten op de bal
- ☐ Compact spelen in de lengte en de breedte
- ☐ Iedereen doet mee tijdens het verdedigen
- ☐ De ruimte achter de verdediging bespelen
- ☐ De tegenstander naar de zijkant dwingen
- ☐ Waar mogelijk voor de tegenstander komen
- ☐ Als team meebewegen met de bal
- ☐ In ondertal de tegenstander ophouden
- ☐ Anticiperen in plaats van reageren

Principes in de omschakeling na balverovering

- ☐ Zo snel mogelijk omschakelen
- ☐ Waar mogelijk de diepte zoeken
- ☐ Spelers die de bal diep vragen
- ☐ De bal in de ploeg houden
- ☐ Met minimaal (...) spelers counteren

Tips bij het overbrengen van de spelprincipes

In deze special komen twaalf trainers aan het woord die allemaal tips en valkuilen schetsen bij het gebruiken van

principes en het overbrengen ervan op spelers. Natuurlijk geldt niet elke tip in elke situatie, maar al met al geven

ze wel aan waar de belangrijkste aandachtspunten liggen.

Niet een te lange lijst

Stel **niet te veel** principes op. Liever weinig principes die de spelers goed onder de knie krijgen, dan zoveel principes dat ze nauwelijks terugkomen in wedstrijden. Werk je als trainer lange tijd met dezelfde kern spelers, of komen jeugdspelers in de opleiding al langere tijd met dezelfde principes in aanraking, dan kun je eventueel extra principes toevoegen.

Veel herhalingen

Isoleer het gewenste voetbalgedrag dat je binnen een principe wilt zien door de trainingsvorm hierop aan te passen. Houd de vorm wedstrijdecht maar zorg wel voor **veel herhalingen**. In een 11:11 is het heel lastig om een bepaald principe extra aandacht te geven, omdat er te veel spelers meedoen en de ruimtes groot zijn. Door een verkleinde vorm te kiezen die nog wel wedstrijdecht is komt het principe dat centraal staat vaker terug.

Collegiaal overleg

Spar met andere trainers binnen (of buiten) de club over de manier waarop zij principes trainbaar maken. Denk samen na over welke trainingsvormen (en welke regels, weerstanden, methodische stappen, et cetera) het meest geschikt zijn voor welk principe. Dit kan door trainingen samen voor te bereiden of trainingen van elkaar te bekijken.

Geduld

Neem goed de tijd voor een bepaald principe voordat je verdergaat. Zo niet, dan loop je het risico dat de spelers de principes uiteindelijk allemaal maar half begrijpen. In een bepaalde trainingsvorm zit waarschijnlijk al snel progressie, maar het duurt wat langer voordat een speler een principe consequent toepast in de wedstrijd, zeker als het nieuw voor hem is.

Spelprincipe-dag

Overweeg het inrichten van een **spelprincipe-dag**. Op die trainingsdag worden groepjes gevormd, eventueel bestaande uit spelers uit verschillende teams binnen de club. De verdedigers uit de Onder 16 tot en met Onder 19 werken bijvoorbeeld samen aan een bepaald principe, evenals de middenvelders en aanvallers.

Differentiëren

Het kan gebeuren dat bepaalde spelers een principe al wél heel snel onder de knie hebben. Eventueel kun je hen dan alvast wijzen op een volgend principe. Een alternatief is dat je ze vraagt om teamgenoten die er nog wel moeite mee hebben te ondersteunen. Dit kan bijvoorbeeld door ze tijdens een training of wedstrijd te coachen met betrekking tot dat specifieke principe. **Differentiëren dus.**

Selectief tijdens training

Wil je in een bepaalde trainingsvorm specifiek aandacht schenken aan enkele principes, kies er dan **niet te veel**. Stel tijdens een positieospel bijvoorbeeld het dichthouden van de as en het bewaken van de onderlinge afstanden centraal. Dit is voor spelers vaak al heel wat om continu in de gaten te houden.

Taalgebruik aanpassen

Pas de gehanteerde termen aan op de **leeftijd en belevingswereld** van de spelers. Compact spelen en de onderlinge afstanden klein houden is voor spelers van de Onder 8 beter te begrijpen als je het 'proppen' noemt. Ook de term voor principes kan eventueel simpeler. Denk bijvoorbeeld aan spelafspraken of aandachtspunten.

Doorontwikkelen

Het opstellen en trainbaar maken van principes is slechts de eerste stap. In de praktijk zal altijd moeten blijken hoe dit uitpakt. Zie de principes altijd als een dynamisch geheel dat zich blijft **doorontwikkelen**. Haal principes weg, voeg ze toe of formuleer ze anders om meer effect te bereiken.

Goed uitleggen

Sommige spelers hebben het vermogen om principes tijdens de wedstrijden razendsnel te vertalen naar een specifieke spelsituatie. Andere spelers hebben hier moeite mee. Bij hen is het waarschijnlijk nodig om **concreter uit te leggen** wat er precies van ze verwacht wordt, in de vorm van gerichte taken en opdrachten.

Spelersrapporten

Veel trainers gebruiken **spelersrapporten** en voeren POP-gesprekken aan de hand van een lijst met vaardigheden. Overweeg om hieraan ook principes toe te voegen. Uiteindelijk zijn de vaardigheden vooral bedoeld om de principes beter uit te voeren. Beter passen is een manier om vaker spelers tussen de linies vrij te spelen, laag op je voorvoeten verdedigen is een manier om een tegenstander beter naar de zijkant te dwingen.

Subprincipes

Principes kunnen redelijk abstract zijn voor spelers. Om het specifieker en concreter te maken, kun je hier **subprincipes** onder hangen. Die geven wat meer richting, bijvoorbeeld op linie- of individueel niveau. De onderlinge afstanden bewaken is een goed voorbeeld. Dit is het hoofdprincipe. Daaraan kun je bijvoorbeeld specifieke afstanden koppelen in bepaalde situaties die voor spelers als richtlijn kunnen dienen.

Visueel maken

Zet de principes extra kracht bij door ze visueel te maken voor spelers. Door bijvoorbeeld **beeldmateriaal** te laten zien van momenten waarop spelers het principe goed uitvoerden, wordt het nog helderder wat precies de bedoeling is. Hiervoor kunnen ook beelden van topteams worden gebruikt. In de Mediatheek van De Voetbaltrainer zijn honderden video's te vinden die hierbij kunnen helpen.

Goed presenteren

Denk na het kiezen van de juiste spelprincipes ook na over het **presenteren** hiervan aan spelers. Alexander Zorniger gebruikt bijvoorbeeld een ABC van principes, waarbij elke letter staat voor een bepaald principe. Dit is voor spelers duidelijk en overzichtelijk, waardoor ze de principes beter onthouden.

Andere principes

Naast het kiezen van spelprincipes (binnen de verschillende teamfuncties) kunnen ook **principes op andere vlakken** worden opgesteld. Te denken valt aan trainingsprincipes (We doen alles met bal), periodiseringsprincipes (Het partijtje duurt elke week iets langer) en mentale principes (We geven elke wedstrijd alles).

De Verlenging

Bij het samenstellen van een thema-editie als deze over spelprincipes voelt het voor de redactie altijd zoals een kind in een snoepwinkel rondloopt: we mogen de diepte in op echte voetbalinhoud! En dat was in het geval van dit nummer welbested aan 'gast-hoofdredacteur' Marco van der Heide. Samen met zijn collega's is hij erin geslaagd om het thema vanuit een breed perspectief aan te vliegen. Tegelijkertijd is het oppassen geblazen voor tunnelvisie. In een relatief korte maar intensieve periode staat een dergelijk thema centraal en hebben we het over weinig anders meer dan dat. Als we dan ook nog eens te interviewen trainers vinden die bij uitstek geschikt blijken te zijn om hun kennis en ervaringen over het thema te delen, is het hek van de dam. Gaandeweg de productie van deze editie kwamen diverse redactieleden erachter dat de kennis over het thema spelprincipes bij hen in de vereniging nogal verschilde. We hebben het dan over jeugdtrainers en seniortrainers op zowel amateur- als profniveau, hetgeen ons een redelijk representatief beeld gaf.

Een van de redacteuren koppelde terug: 'De selectietrainers zijn bij ons wel bekend met het begrip spelprincipes. Het is toevallig afgelopen week op een vergadering nog ter sprake gekomen. Daaruit kwam vooral naar voren dat iedere trainer nu voor zichzelf een aantal spelprincipes centraal heeft en er als club te weinig een eenduidige lijn is welke spelprincipes we aanhouden. Het idee van het Hoofd Jeugdopleiding is om voor de hele jeugd een aantal spelprincipes centraal te stellen zodat er een gedeelde manier van spelen ontstaat vanuit die spelprincipes. Over het creëren van een gezamenlijke visie bestaande uit spelprincipes was overigens niet iedereen het eens. Een aantal trainers vinden dat spelprincipes niet altijd heilig moeten zijn maar dat het ook heel erg afhankelijk is van de groep die je hebt en de kwaliteit van je elftal. Een andere trainer gaf ook aan dat er bij de spelprincipes die bij ons gehanteerd worden te veel nadruk zou liggen op

het spelen in balbezit en te weinig op het verdedigende aspect.'

Een trouwe lezer van De Voetbaltrainer is meestal wel bekend met de toepassing van spelprincipes, maar voor andere collega's blijkt het toch echt een nieuwe grootheid in het voetballen te zijn. En het mooie is dan: we geven het misschien een nieuwe naam (spelprincipes), maar veel trainers blijken er

zonder dat ze er weet van hebben al lang mee te werken. Alleen worden spelprincipes soms verward met teamtaken of spelpatronen. Aan de ene kant versterkte dit ons idee dat we met deze special precies op het juiste moment komen. Aan de andere kant vergrootte het ook onze 'zorg' dat trainers en clubs niet zo maar even wat spelprincipes over de spreekwoordelijke schutting moeten gooien in hun clubbeleid, jaarplan of training. Wij zijn ervan overtuigd dat deze special een zinvolle bijdrage zal leveren aan de discussies tijdens het trainersoverleg op uw club!

De tweede editie van De Voetbaltrainer voor pupillen verschijnt digitaal en is gratis voor abonnees op dit vakblad.

Ga naar <https://www.voetbaltrainer.nl/pupillen>

Colofon

Uitgever:

Eisma Businessmedia bv
Celsiusweg 41
8912 AM Leeuwarden
Telefoon: 088-2944800 | Fax: 088-2944810
E-mail: businessmedia@eisma.nl

Directie:

Egbert van Hes, algemeen directeur

Uitgever:

Peter Feenstra

Hoofdredactie:

Paul Geerars (hoofdredacteur)
Telefoon: 06-51904854
E-mail: p.geerars@eisma.nl

Tjeu Seeverens (adjunct-hoofdredacteur)

Telefoon: 06-23941973

E-mail: tjeu.seeverens@ziggo.nl

Eindredacteur:

Ruud Doevendans
Telefoon: 06-29054444
E-mail: info@ruuddoevendans.nl

Adviseur:

Henny Kormelink
Telefoon: 06-50686964 | E-mail: devoetbaltrainer@wxs.nl

Redacteuren die aan deze editie meewerkten:

Marco van der Heide, Bart Plasschaert, Patrick Posthuma, Joep Staps, Sef Vergoossen, Gerjos Weelink

Aan dit nummer werkten verder mee:

René van Baren, Marijn Beuker, Ronnie Couwenberg, Bert Ebbens, Peter Hyballa, win van Keulen, Jonas Kolkka, Art Langelier, Michel de Lijster, Dick Lukkien, Joost Lutke, Pjotr van der Marel, Ronnie Pander, Pascal Roosen, Rob Sestig, João Tralhão, David Vanvuchelen, Stephan Vink, Loran Vrielink, Alex Zorniger

Foto's:

AZ, RC Genk, KNVB Media, Pro Shots, PSV, Sparta Rotterdam / Danny den Os

Redactie-adres:

De Voetbaltrainer, Celsiusweg 41, 8912 AM Leeuwarden

Lay-out en productiebegeleiding:

ZeeDesign, Postbus 13 - 8748 ZL Witmarsum
Telefoon: 0517-531672 | E-mail: info@zeedesign.nl

Druk:

Veldhuis Media, Raalte

Boekbestellingen:

Jolanda Bloem
Telefoon: 088-2944865 | E-mail: j.bloem@eisma.nl

Abonnementen voor Nederland en België:

Nieuwe opgaven, adreswijzigingen en correspondentie over abonnementen:

Abonneservice Eisma Businessmedia
Daalakkers 2-72, 5641 JA Eindhoven
Telefoon: +31 088-2266648 | E-mail: abonnement@eisma.nl

Abonnementsprijs:

De Voetbaltrainer verschijnt 8 keer per jaar. De abonnementsprijs voor De VoetbalTrainer per 1 juli 2017 is vastgesteld op € 115,- incl. 6% btw en is bij vooruitbetaling verschuldigd. Een abonnement in combinatie met de mediatheek kost € 152,50. Een los abonnement op de mediatheek kost € 57,50. Een abonnement op het vakblad in combinatie met de TrainingsPlanner kost € 165,-. Een los abonnement op de TrainingsPlanner kost € 75,-. Andere landen op aanvraag. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan. Opzegging dient schriftelijk en minimaal een maand voor het einde van de abonnementsperiode te geschieden.

Marketing:

Heleen Rodenhuis
Telefoon: 088-2944863 | E-mail: h.rodenhuis@eisma.nl

Advertentieverkoop:

Michel Lases, Accountmanager
06-82813717, 088-2944876
m.lases@eisma.nl

Traffic, ZeeDesign

Telefoon: 0517-531672 | Fax: 0517-531810

E-mail: voetbaltrainer@zeedesign.nl

Bankrelatie:

Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland
IBAN: NL64RABO0335434991
BIC: RABONL2U
ISSN 1382-7065

© 2018 Eisma Businessmedia bv, Leeuwarden

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of overgenomen in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat dit blad op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld, evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid en/of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie. Gebruikers van dit blad wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren. Leveringsvoorwaarden: zie www.eismamedia.nl

COACHES BETAALD VOETBAL

INTEGER

DESKUNDIG

PROFESSIEEEL

“Passie voor voetbal”

“Coaches Betaald Voetbal is de vakvereniging van gediplomeerde trainer/coaches, werkzaam in het Nederlandse Betaald Voetbal alsmede voor leden werkzaam in het buitenland. In het aansturen en uitvoeren van ons voetbalbeleid laten we ons leiden door Nederlandse deugden: een goede infrastructuur, een cultuur van overleg, kennis van de internationale voetbalwereld, een groot netwerk, ons idee over opleiden, ontwikkelen en presteren.”

CBV – visie

Coaches Betaald Voetbal is een goed belangenbehartiger van en voor haar leden. Ze manifesteert zich als een vaste en betrouwbare waarde in het Betaald Voetbal. Ze is volwaardig gesprekspartner van de KNVB, clubs en andere belangenorganisaties. Ze biedt zich aan als adviesorgaan en kenniscentrum voor overheid, business partners en overig bedrijfsleven. In onze visie is prioriteit gegeven aan kwaliteit en professionaliteit in opleiden, ontwikkelen, gedrag en presteren.

CBV – missie

De CBV is de cultuurdrager van het Nederlands voetbal en de bewaker van de Hollandse school. De CBV en haar leden kenmerken zich door een extreme

passie voor voetbal. Deze passie voor voetbal komt binnen en buiten de lijnen tot uiting en willen we graag delen. Coaches Betaald Voetbal neemt ook op sociaal maatschappelijk gebied haar verantwoordelijkheid en zet haar kennis en ervaring in voor mens en samenleving.

Onze vaste kerntaken:

1. Het verbeteren van de kwaliteit van het voetbal in zijn algemeenheid en van het betaald voetbal in het bijzonder;
2. Het verder ontwikkelen en professionaliseren van het vak van trainer/coach met alle te onderscheiden disciplines en voetbaltechnische functies;
3. Het bewaken en waar mogelijk verbeteren van het imago van Betaald Voetbal in zijn algemeenheid en de trainer/coach in het bijzonder;
4. Het optimaal behartigen en bewaken van de belangen van de leden.

Coaches Betaald Voetbal als belangenvereniging

De CBV is een stabiele en sterke organisatie en telt meer dan 540 leden. Zij heeft aanzien en een groot draagvlak in het betaald voetbal. In het buitenland

Coaches
Betaald
Voetbal

CULTUURDRAGERS VAN
De Hollandse School

wordt de CBV gezien als het voorbeeld van een goed georganiseerde belangenvereniging voor de professionele trainer/coach. Het is een gezamenlijke taak om deze status te handhaven en daar waar mogelijk te verbeteren. Het consequent naleven van statuten, huishoudelijk reglement en van de afgesproken gedragscode en erecode is daarbij van het grootste belang. Daarnaast staat de CBV voor Sportiviteit en Respect. Met in het achterhoofd de gedachte dat voetbal voor iedereen is en van iedereen, wil de CBV een vereniging zijn met oog voor (mede-) mens en maatschappij. Coaches Betaald Voetbal is Meer dan Voetbal.

CBV

Postbus 1 8000 AA Zwolle
Bezoekadres: Hogeland 10
8024 AZ Zwolle
Telefoon: 088 850 8610
E-mail: info@coachesbv.nl
Website: www.coachesbv.nl

Onze partners

JOUW DRUKWERK. ONZE ZORG
Q-PROMOTIONS.NL

Landstede

DeVoetbalTrainer

BILDERBERG

**SPORT
ACCOUNTANT**

TEAMSPORTBEDARF.NL

GAME ON

SolFly
ZONVAKANTIES

BASIC-FIT

**SEACON
LOGISTICS**

Heb jij je al ingeschreven?

Alle deelnemers
ontvangen 4
licentiepunten!

Met velddemonstraties van Ajax Vrouwen,
Jong FC Utrecht, PSV 0.16 en FC Twente 0.19

Wie winnen de Rinus Michels Awards
seizoen 2017/2018

Vrijdag 11 mei 2018 – Stadion PEC Zwolle De 16^e editie van het Nederlands Trainerscongres

Ga voor het volledige programma en
inschrijving naar trainerscongres.nl
Als abonnee van de Voetbaltrainer krijg je €20 korting
en betaal je dus €65 ipv €85 voor je deelname

**NEDERLANDS
TRAINERS
CONGRES**

